

สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียน โรงเรียนภูเขียว
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
พฤษภาคม 2554

สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียน โรงเรียนภูเขียว
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2

ปริญญานิพนธ์
ของ
เอกราช กู้เขียว

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ

พฤษภาคม 2554

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียน โรงเรียนภูเขียว
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2

บทคัดย่อ
ของ
เอกสาร ภูเขียว

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
พฤษภาคม 2554

เอกราช กุ้เขียว. (2554). สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียน
โรงเรียนกุ้เขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2.ปริญญาโท วท.ม.
(การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
คณะกรรมการควบคุม: อาจารย์ ดร.วินิดา เจียรน้อย, อาจารย์ ดร.อัศวิน มณีอินทร์

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการและเปรียบเทียบ
ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียน โรงเรียนกุ้เขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร อาจารย์และ
บุคลากร จำนวน 6 คน แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสอบถามถาม
ชนิดปลายเปิด จำแนกตามตัวแปรเพศและระดับชั้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ
ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t - test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียน โรงเรียนกุ้เขียว สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 มีการจัดกิจกรรมนันทนาการ ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดดำเนินการ
ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ด้านสถานที่อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านกิจกรรมนันทนาการ
ให้กับนักเรียน
2. นักเรียน โรงเรียนกุ้เขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2
มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
3. นักเรียน โรงเรียนกุ้เขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ที่มีเพศ
ต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน
4. นักเรียน โรงเรียนกุ้เขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ที่มี
ระดับชั้นต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

THE STATE AND NEEDS FOR RECREATIONAL ACTIVITIES MANAGEMENT OF
STUDENTS AT PHUKHIEO SCHOOL IN EDUCATION AREA CHAIYAPHOOM 2

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Science Degree in Recreation Management
at Srinakharinwirot University
May 2011

Akarat Kukhiao (2011). *The state and needs for recreational activities Management of Students at Phukhiao School in education area Chaiyaphum 2 Province*, Master thesis, M.Sc. (Recreation Management) .Graduate School, Srinakarinwirot University. Advisor committee: Dr.Winida Jiaranai, Dr.Asawin Maneein

The purpose of this research was to study the state and compare needs for recreation activities management of students at Phukiao School in education area Chaiyaphum 2. Tools in this study were interview 6 persons of the executives, teachers and staffs, 5 rating scales of questionnaire and open- ended questionnaire according to gender and educational level The statistics used percentage, mean, standard deviation, t - test and F-test.

The results of the research were as follows:

1. Phukiao School in Education Area Chaiyaphum 2 provided 4 aspects of recreation activities for students.
2. Needs for recreation activity management of students at Phukiao School in education area Chaiyaphum 2 were at high level.
3. The different sexes of students at Phukiao School in education area Chaiyaphum 2 had no significant difference of needs for recreation activity management.
4. The different education levels of students at Phukiao School in education area Chaiyaphum 2 had no significant difference of needs for recreation activity management.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง
สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียน โรงเรียนภูเขียว
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2
ของ
เอกราช ภูเขียว

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)
วันที่ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2554

คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน
(อาจารย์ ดร.วินิดา เจียรนัย)

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ เทเวศร์ พิริยะพูนท์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.อัศวิน มณีอินทร์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.วินิดา เจียรนัย)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.อัศวิน มณีอินทร์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สุภารัตน์ วรทอง)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก อาจารย์ ดร.วินดา เจียรนัย ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ และอาจารย์ ดร.อัศวิน มณีอินทร์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ จนทำให้ผู้วิจัยสามารถทำปริญญานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วง

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์เทเวศร์ พิริยะพณท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยโรจน์ สายพันธ์ุ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมควร โพธิ์ทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกทวี พึ่งโพธิ์ทอง อาจารย์ดวงใจ ปราบุญเหลืออม ที่ให้ความกรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย และขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์สุภารัตน์ วรทอง ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำในการสอบปากเปล่า ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณผู้อำนวยการและคุณครูโรงเรียนภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ที่ให้ข้อมูลและอำนวยความสะดวกในการให้ข้อมูลงานวิจัย และขอขอบคุณน้องๆ ชาวโรงเรียนภูเขียวทุกคนที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อสุเทพ คุณแม่เพ็ญ ภูเขียว และพี่ชายที่คอยอบรม สั่งสอน เลี้ยงดู ให้การสนับสนุนและเป็นที่กำลังใจมาโดยตลอด และขอบคุณเพื่อนๆชาวนันทนาการทุกคนที่คอยห่วงใยและเป็นที่กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา

สุดท้ายขอขอบพระคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในงานวิจัยเล่มนี้ ขอขอบพระคุณพี่สาวปวีณา คลังภูเขียว อาจารย์สุเทพ สังข์เพชร และครอบครัวที่คอยให้ความช่วยเหลือสนับสนุนเรื่องทุนการศึกษา และอีกหลายๆท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องในงานวิจัยครั้งนี้ และขอขอบคุณคุณสมัคร ภูมิเขต ที่คอยช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ ขอขอบพระคุณจากใจ

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการศึกษารื่องนี้จะเป็นประโยชน์แก่นักเรียน นิสิตและนักศึกษา ผู้ที่เกี่ยวข้อง และผู้ที่สนใจเกี่ยวกับนันทนาการต่อไป หากผลงานวิจัยมีสิ่งดีงามเป็นประโยชน์สูงสุด ผู้วิจัยขออุทิศสิ่งดีงามแก่ผู้มีพระคุณทุกท่าน และขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

เอกราช ภูเขียว

สารบัญ

บทที่

หน้า

1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	2
ความสำคัญของการวิจัย.....	2
ขอบเขตการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
แนวความคิดเกี่ยวกับสภาพและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ.....	6
แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการ.....	7
ความหมายของการจัดการ.....	7
ทฤษฎีการจัดการ.....	7
หลักการบริหารด้วย 4 M.....	11
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการ.....	11
ความหมายของนันทนาการ.....	11
ความมุ่งหมายของนันทนาการ.....	13
คุณค่าและประโยชน์ของกิจกรรมนันทนาการ.....	14
ความสำคัญของกิจกรรมนันทนาการ.....	15
ประเภทของกิจกรรมนันทนาการ.....	17
การจัดนันทนาการในโรงเรียน.....	18
การจัดโปรแกรมนันทนาการในโรงเรียน.....	18
วัตถุประสงค์ของการจัดนันทนาการในโรงเรียน.....	19
คุณค่าและประโยชน์ของนันทนาการสำหรับนักเรียน.....	20
คุณลักษณะของกิจกรรม.....	21
ประวัติและข้อมูลโรงเรียนภูเขียว.....	23

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	27
งานวิจัยต่างประเทศ.....	27
งานวิจัยในประเทศ.....	28
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	30
การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	30
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	31
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	32
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	32
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	33
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	35
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	52
สรุปผลการวิจัย.....	55
อภิปรายผล.....	57
ข้อเสนอแนะ.....	61
บรรณานุกรม.....	62
ภาคผนวก.....	66
ภาคผนวก ก แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยและแบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	67
ภาคผนวก ข รายนามผู้เชี่ยวชาญ.....	75
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	77

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนโรงเรียนภูเขียว จำแนกตามเพศและระดับชั้น.....	30
2	จำนวนและคำร้อยละข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำแนกตามตัวแปรเพศและระดับชั้น	36
3	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมาย ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 เป็นรายด้านและรายข้อ.....	38
4	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมาย ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยรวมและรายด้าน.....	41
5	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำแนกตามเพศ.....	42
6	การเปรียบเทียบความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำแนกตามเพศ.....	43
7	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมาย ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยรวม และรายด้านจำแนกตามระดับชั้น	44
8	การเปรียบเทียบความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ ของนักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยรวมและรายด้านจำแนกตามระดับชั้น.....	46
9	การวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ด้านการจัดดำเนินการ จำแนกตามระดับชั้น.....	47
10	การวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ จำแนกตามระดับชั้น.....	48

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง

หน้า

- 11 การวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ
ของนักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2
ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก จำแนกตาม ระดับชั้น..... 49
- 12 การวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ของคะแนนเฉลี่ย ความต้องการการจัดกิจกรรม
นันทนาการ ของนักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ
เขต 2 โดยรวม จำแนกตาม ระดับชั้น (n=350)..... 50

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
-----------------------------	---

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในภาวะที่โลกกำลังเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม การศึกษาและสิ่งแวดล้อม มีผลทำให้มนุษย์ทุกคนจะต้องเรียนรู้เพื่อปรับตัวให้ทันกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนที่กำลังอยู่ในวัยศึกษา ซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญต่ออนาคตของประเทศชาติ อาจประสบปัญหาการปรับตัวไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องหาวิธีการที่เหมาะสมในการค้นหาศักยภาพที่มีอยู่ในตัวเยาวชน ให้รู้จักพัฒนาตนเอง เรียนรู้อย่างชาญฉลาดและสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้ สามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกและดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

ความต้องการของมนุษย์ที่สำคัญอย่างหนึ่ง ซึ่งมีวิวัฒนาการมาแต่โบราณได้แก่นันทนาการ เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่สร้างความสุข ความพึงพอใจให้กับผู้ที่มีส่วนร่วมในกิจกรรม มนุษย์เป็นผู้คิดค้นและเลือกสรรกิจกรรมตามความพึงพอใจและความสุขความสบายใจในการที่ดำเนินกิจกรรมที่เรียกว่า นันทนาการ ในยุคโบราณนั้นกิจกรรมที่สร้างความสุขความพึงพอใจ อาจเหมือนหรือแตกต่างจากปัจจุบัน ตามสภาพพื้นที่ตั้ง หรือทางภูมิศาสตร์ ทั้งสังคมและขนบธรรมเนียมประเพณี นับตั้งแต่ยุคกรีกและโรมันซึ่งเป็นยุคของการสำรวจการค้นพบคนจะนิยมใช้กิจกรรมในการต่อสู้ว่าเป็นกิจกรรมนันทนาการ ประเทศทางแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งเป็นประเทศกสิกรรมก็จะมีกิจกรรมนันทนาการทั้งก่อนฤดูเพาะปลูกและฤดูเก็บเกี่ยว เช่น การขอฝน แห่นางแมว บุญบั้งไฟ ประเพณีสงกรานต์ งานเดือนสิบ ผีตาโชน หรือไหลเรือไฟ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ล้วนแสดงถึงกิจกรรมที่มนุษย์ช่วยกันคิดค้นดัดแปลงและจดจำการกระทำติดต่อกันมา จนถึงปัจจุบัน (แผนพัฒนานันทนาการแห่งชาติ ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2550-2554 : 1)

โรงเรียนเป็นสถาบันหนึ่งของสังคมที่มีหน้าที่จัดการศึกษาให้เด็กและเยาวชนอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีโอกาสศึกษาเล่าเรียน มีการพัฒนาและมีการเจริญเติบโตทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา นันทนาการในโรงเรียนจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งที่ช่วยส่งเสริมลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ของเด็กและเยาวชน ช่วยให้มีโอกาสเข้าใจ มีความรักและซาบซึ้งกับกิจกรรมในเวลาว่าง รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์โดยการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการอย่างมีจุดหมาย เสริมสร้างประสบการณ์และตอบสนองความต้องการของเด็กนักเรียน หรือขอชดเชยให้แก่เด็กนักเรียนทั้งในด้านการออกกำลังกาย และเพื่อความสนุกสนานร่าเริงนอกเวลาเรียนหรือเป็นกิจกรรมพิเศษให้เด็กนักเรียนรู้จักการจัดการเวลา พัฒนาคุณค่าทางสังคมระบอบประชาธิปไตยและเป็นประชากรของประเทศที่มีคุณภาพในอนาคต (สมบัติ กาญจนกิจ. 2535: 125-126)

โรงเรียนภูเขียวเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้รับอนุมัติให้จัดตั้งโรงเรียนภูเขียว

และเปิดทำการสอนครั้งแรกเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2492 โดยมีนโยบาย สนับสนุนส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ และเร่งพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ สิ่งแวดล้อมภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ทางด้านทักษะกระบวนการ สามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ กิจกรรมนันทนาการในโรงเรียนภูเขียวมีน้อย ปีหนึ่งๆ มีการจัดกิจกรรมได้แก่ กิจกรรมกีฬา กิจกรรมเข้าค่ายพักแรม เท่านั้น ซึ่งจากการสัมภาษณ์ครูในโรงเรียนภูเขียวบางท่าน เกี่ยวกับด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการ ด้านการจัดดำเนินการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ และด้าน สถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกพบว่า โรงเรียนจัดกิจกรรมนันทนาการยังไม่ครอบคลุม เกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการและบุคลากรที่ให้บริการมีไม่เพียงพอและสถานที่อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกก็ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน (ดวงใจ ปราบุญเหลือม. 2553: สัมภาษณ์)

จากสภาพและเหตุผลดังกล่าว และประกอบกับผู้วิจัยเป็นศิษย์เก่าของโรงเรียนภูเขียว ได้มีความประสงค์ที่จะพัฒนาโรงเรียนภูเขียวในด้านการจัดนันทนาการให้ตรงกับความต้องการของนักเรียน จึงใจศึกษาสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียน โรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 เพื่อผู้เกี่ยวข้องจะได้นำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางประกอบการพิจารณาการจัดกิจกรรมนันทนาการให้เหมาะสมและตอบสนองความต้องการของนักเรียนเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนต่อไป

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียนภูเขียวสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2
2. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ตามตัวแปรเพศ และระดับชั้น

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียน โรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 เพื่อผู้เกี่ยวข้องจะได้นำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมนันทนาการให้เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 และให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ของโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2553 จำนวน 3,255 คน (ฝ่ายทะเบียนและวัดผล ปีการศึกษา 2553)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1-6 โรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2553 โดยการเทียบตารางกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan. 1970: 607-610) ที่จำนวนประชากร 3,255 คน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 317 คน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างจำนวน 350 คน และทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบ่งชั้น (Stratified random sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่
 - 1.1 เพศ
 - 1.2 ระดับชั้น
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สภาพ หมายถึง ภาวะ หรือปรากฏการณ์ที่เป็นจริงอยู่ประจำในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2
2. ความต้องการ หมายถึง ความคิด ความรู้สึกเฉพาะตัวของนักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ที่มีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการด้านต่างๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อความสนุกสนาน เพลิดเพลิน จนรู้สึกสดชื่น
3. นักเรียนโรงเรียนภูเขียว หมายถึง นักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2
4. การจัดกิจกรรมนันทนาการ หมายถึง การดำเนินการจัดกิจกรรมให้กับนักเรียนโรงเรียนภูเขียวเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์และลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ในรูปแบบต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของนักเรียน หรือเพื่อชดเชยให้กับนักเรียนทั้งในด้านการออกกำลังกายและเพื่อความสนุกสนานรื่นเริงนอกเวลาเรียนหรือ เป็นกิจกรรมพิเศษ ซึ่งผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน มีดังต่อไปนี้
 - 4.1 ด้านกิจกรรมนันทนาการ หมายถึง ประเภทของกิจกรรมนันทนาการมีจัดให้นักเรียนเข้าร่วม ได้แก่
 - 4.2 ด้านการจัดดำเนินการ หมายถึง การใช้ทรัพยากร การบริหารกำลังคนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลกับงานให้มากที่สุด การบริหารเงิน การจัดสรรเงินให้ใช้จ่ายต้นทุนน้อย

ที่สุดและให้เกิดประสิทธิภาพ การบริหารวัสดุในการดำเนินงาน การทำให้สิ้นเปลืองน้อยที่สุด หรือเกิดประโยชน์สูงสุด และการจัดการบริหารควบคุมเพื่อให้งานทั้งหมดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างเต็มที่

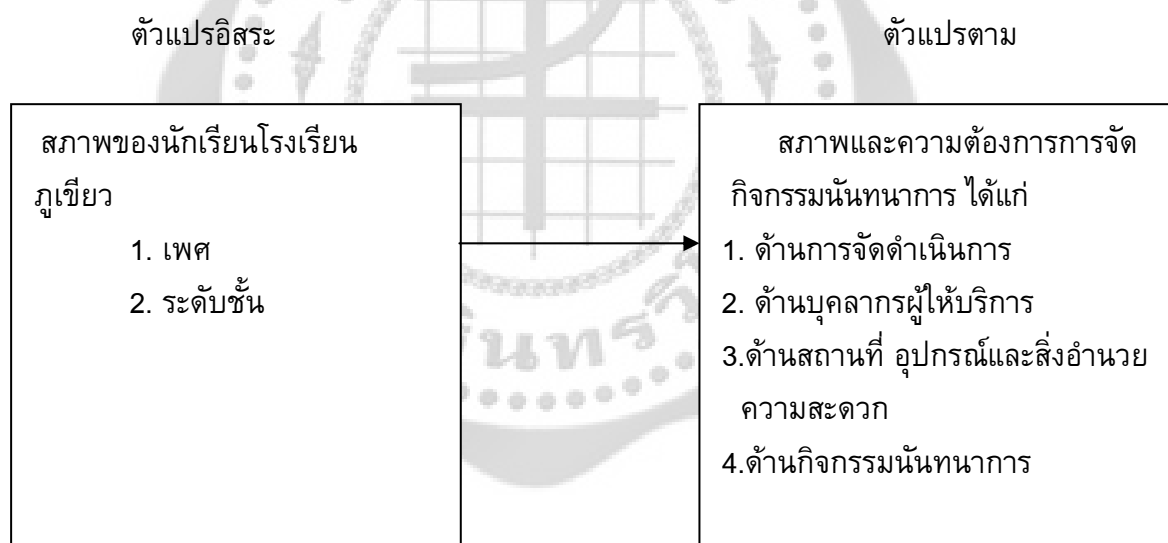
4.3 ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ หมายถึง บุคคลผู้ปฏิบัติหน้าที่ ครูและเจ้าหน้าที่ที่โรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2

4.4 ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึง วัสดุ สิ่งของและบริเวณพื้นที่ที่ให้บริการด้านกิจกรรมนันทนาการของโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2

5. เพศ หมายถึง นักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ปีการศึกษา 2553 อยู่ในโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2

6. ระดับชั้น หมายถึง ชั้นปีของนักเรียนที่โรงเรียนภูเขียว เขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 กำลังศึกษาอยู่ใน ระดับมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2553 แบ่งออกเป็นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มัธยมศึกษาปีที่ 2 มัธยมศึกษาปีที่ 3 มัธยมศึกษาปีที่ 4 มัธยมศึกษาปีที่ 5 และมัธยมศึกษาปีที่ 6

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักเรียน โรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน

2. นักเรียน โรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ที่มีระดับชั้นต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียน โรงเรียน
ภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่
เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวความคิดเกี่ยวกับสภาพและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ
2. แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการ
 - 2.1 ความหมายของการจัดการ
 - 2.2 ทฤษฎีการจัดการ
 - 2.3 หลักการบริหารด้วย 4M
3. แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการ
 - 3.1 ความหมายของนันทนาการ
 - 3.2 ความมุ่งหมายของนันทนาการ
 - 3.3 คุณค่าและประโยชน์ของกิจกรรมนันทนาการ
 - 3.4 ความสำคัญของกิจกรรมนันทนาการ
 - 3.5 ประเภทของกิจกรรมนันทนาการ
4. การจัดนันทนาการในโรงเรียน
 - 4.1 การจัดโปรแกรมนันทนาการในโรงเรียน
 - 4.2 วัตถุประสงค์ของการจัดนันทนาการในโรงเรียน
 - 4.3 คุณค่าและประโยชน์ของนันทนาการสำหรับนักเรียน
 - 4.4 คุณลักษณะของกิจกรรม
5. ประวัติและข้อมูลโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 6.1 งานวิจัยต่างประเทศ
 - 6.2 งานวิจัยในประเทศ

แนวความคิดเกี่ยวกับสภาพและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ

สภาพตามความหมายในพจนานุกรม หมายถึง ความเป็นเองตามธรรมดา หรือธรรมชาติ เช่น สภาพความเป็นอยู่ สภาพดิน อากาศ ลักษณะในตัวเอง ภาวะ ธรรมชาติ (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. 2542: 1123)

ตามทฤษฎีของมาสโลว์ (Maslow. 1970: 112-113) ได้กำหนดแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์ ซึ่งความต้องการเหล่านี้หากได้รับการตอบสนองจะช่วยทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานได้ ลำดับความต้องการพื้นฐานของ Maslow นี้ เรียกว่า ความต้องการตามลำดับขั้น (Hierarchy of needs) มี 5 ลำดับ ดังนี้

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological needs)

ความต้องการที่สำคัญที่สุดและเป็นความต้องการอันดับแรก ได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ที่อยู่อาศัย (ปัจจัยสี่) การขับถ่าย การพักผ่อน การอยู่ในสภาพอุณหภูมิที่พอเหมาะ ความต้องการทางเพศ ความต้องการจัดความเจ็บปวดและความต้องการรักษาสมดุลของร่างกาย

2. ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (Safety or security needs)

เมื่อความต้องการด้านร่างกายได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยก็จะเข้ามามีบทบาทในพฤติกรรมของมนุษย์ ความปลอดภัยดังกล่าวมี 2 รูปแบบได้แก่ ความต้องการความปลอดภัยทางร่างกายและความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ซึ่งความต้องการความมั่นคงปลอดภัยทางร่างกาย ได้แก่ การมีความปลอดภัยในชีวิต การมีสุขภาพดี เป็นต้น ส่วนความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การมีอาชีพการงานมั่นคง การทำงานที่มีหลักประกันอย่างเพียงพอจะมีผลต่อการตัดสินใจในการทำงานต่อไป อันจะเป็นข้อมูลในการตัดสินใจลาออกจากงานหรือการพิจารณาเลือกงานใหม่ แต่ตราบใดที่ความต้องการด้านร่างกายยังไม่ได้รับการตอบสนอง ความต้องการที่จะได้รับความมั่นคงปลอดภัยก็ค่อนข้างน้อย

3. ความต้องการความผูกพันหรือการยอมรับ (The love and belonging)

ความต้องการทางสังคม คือ ความต้องการของมนุษย์ที่ต้องการให้มีความอบอุ่นทางใจ โดยการเข้าไปมีส่วนร่วมในทางสังคมต่างๆ และการกระทำที่ทำให้ตนมีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม เมื่อความต้องการด้านร่างกายและความต้องการด้านการปลอดภัยได้รับการตอบสนองแล้ว จากนั้นความต้องการขั้นที่สามจึงบังเกิดขึ้น เป็นความต้องการด้านสังคมที่ต้องการมีเพื่อน คนรัก ต้องการความรักใคร่ใยดี ความอบอุ่นทางใจที่แฝงอยู่ในความสัมพันธ์ของคนที่อยู่ในสังคม

4. ความต้องการการยกย่อง (The esteem needs)

ความต้องการที่รู้สึกว่าคุณค่าตนเองมีค่า หมายถึง ความปรารถนาที่จะมองตนเองว่ามีคุณค่าสูงเป็นที่น่าสนใจยกย่องจากทั้งตนเองและผู้อื่น ต้องการที่จะให้ผู้อื่นเห็นตนเองมีความสามารถ มีคุณค่า มีเกียรติ มีตำแหน่งฐานะ บุคคลที่มีความต้องการประเภทนี้จะเป็นผู้ที่มีความมั่นใจในตนเอง

5. ความต้องการความสำเร็จในชีวิต (Self actualization)

ความต้องการขั้นสูงสุดของมนุษย์เป็นความต้องการที่สามารถกล่าวได้ว่าต้องการพัฒนาศักยภาพของตน เป็นความต้องการที่มนุษย์ต้องการจะเป็น ต้องการที่จะได้รับผลสำเร็จในเป้าหมายชีวิตของตนและต้องการเป็นเอกลักษณ์ส่วนตัว

จู่ไร ชั้นประเสริฐ (2531: 33-37) นักจิตวิทยาสังคม ได้ประมวลความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ไว้ 3 ประการ ได้แก่ ความต้องการอาหาร ความต้องการทางเพศและความต้องการทางสังคม แต่โดยทฤษฎีความต้องการของมนุษย์มีมูลเหตุจูงใจเกี่ยวกับร่างกายและจิตใจ จึงจัดความต้องการของคนเป็น 2 พวกใหญ่ ดังนี้

1. ความต้องการขั้นพื้นฐาน หรือความต้องการทางร่างกาย เป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติของร่างกาย เช่น ความหิว ความรู้สึกทางเพศ การนอน ความต้องการเหล่านี้เกิดขึ้นจากพื้นฐานของการดำรงชีวิต

2. ความต้องการทางสังคม หรือทางจิตใจ เป็นความต้องการจากลักษณะอาการทางจิตใจที่เกิดจากการพัฒนาไปสู่ภาวะหนึ่งๆ ของจิตใจ จนเกิดความอยากรู้ อยากเด่น อยากมีชื่อเสียง

จากแนวคิดเกี่ยวกับความต้องการมาสโลว์ สรุปได้ว่า ความต้องการขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการดำรงชีวิต เป็นความต้องการความสุขทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ เพื่อให้เกิดการยอมรับและความปลอดภัย

แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการ

ความหมายของการจัดการ

บรยองค์ ไตจินดา (2545: 34) ได้ให้ความหมายของ การจัดการ หมายถึง การดำเนินการเพื่อให้บุคคลในองค์การได้ปฏิบัติงานให้เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งในการดำเนินการนั้นอาจจะต้องดำเนินการหลายอย่าง เช่น การวางแผนงาน การจัดองค์การ การจัดบุคคล การอำนวยการ การมอบหมายงาน การประสานงาน การควบคุมงาน เป็นต้น

ร็อบบินส์ สตีเฟนส์ พี. (Robbins, Stephen P. 2550: 2) ได้ให้ความหมายของ การจัดการ (Management) คือ สิ่งที่ผู้จัดการ หรือผู้บริหารต้องปฏิบัติซึ่งเกี่ยวข้องกับการประสานงานและการดูแลงาน และกิจกรรมต่าง ๆ ของผู้อื่น เพื่อให้งานและกิจกรรมเหล่านั้นสำเร็จลุล่วงไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การประสานงานและดูแลงานของผู้อื่นจึงเป็นข้อแตกต่างที่แยกแยะผู้บริหารออกจากผู้ที่ไม่ได้เป็นผู้บริหารที่รับผิดชอบงานเฉพาะของตนเอง

ทฤษฎีการจัดการ

ทฤษฎีการจัดการมีการพัฒนาการมาตามลำดับ เป็นการสะท้อนถึงการปฏิบัติของผู้บริหารในแต่ละกลุ่มทฤษฎี ซึ่งแบ่งได้เป็น 6 กลุ่ม ดังนี้ (Robbins, Stephen P. 2550 : 16-24)

1. หลักการจัดการแบบวิทยาศาสตร์ (Scientific management)

เฟรดเดอริก วินส์โลว์ เทเลอร์ (Frederick Winslow Taylor) ซึ่งได้ชื่อว่าเป็นบิดาแห่งการจัดการเชิงวิทยาศาสตร์ โดยใช้หลักการทางวิทยาศาสตร์ในการกำหนดวิธีการทำงานเพื่อเพิ่มปริมาณการผลิต

ทฤษฎีการจัดการเชิงวิทยาศาสตร์ เน้นการใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์เพื่อกำหนดวิธีที่ดีที่สุด (One best way) ในการทำงาน การใช้คนให้เหมาะสมกับงานและเหมาะสมกับเครื่องมือ เครื่องใช้ การกำหนดมาตรฐานของวิธีปฏิบัติงาน รวมทั้งการจูงใจในรูปตัวเงินแก่พนักงาน

หลักการบริหารเชิงวิทยาศาสตร์ของเทเลอร์ มี 4 ประการ ได้แก่

1. นำหลักการทางวิทยาศาสตร์มาใช้กับงานของพนักงานแต่ละคนแทนการใช้วิธีการแบบเดิม
2. ใช้หลักการทางวิทยาศาสตร์ในการคัดเลือก ฝึกอบรม สอนงานและพัฒนาทักษะของพนักงาน
3. ผู้บริหารต้องร่วมมือร่วมใจกับพนักงานเพื่อให้สามารถใช้หลักการทางวิทยาศาสตร์กับการทำงานอย่างจริงจัง
4. มีการแบ่งงานและความรับผิดชอบอย่างเท่าเทียมกันระหว่างผู้บริหารกับพนักงาน ผู้บริหารจะต้องรับผิดชอบงานทั้งหมดในส่วนที่เหนือกว่าความสามารถของพนักงาน

2. ทฤษฎีการบริหารงานทั่วไป (General administrative theory)

นักคิดคนสำคัญในกลุ่ม การบริหารงานทั่วไป (General administrative) มีคนงาน 2 คน ได้แก่ เฮนรี ฟาโยล (Henri Fayol) และ แมก เว็บบอร์ (Max Weber)

เฮนรี ฟาโยล (Henri Fayol) ผู้เสนอว่าหน้าที่ของผู้บริหารประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การจัดองค์กร (Organizing) การสั่งการ (Commanding) การประสานงาน (Coordinating) และ การควบคุม (Controlling) (หรือ POCCC) Fayol เป็นอดีตผู้บริหารสูงในธุรกิจเหมืองถ่านหินขนาดใหญ่ในฝรั่งเศส เขาเชื่อว่าการทำงานในหน้าที่ของผู้บริหารจะมีลักษณะเฉพาะแตกต่างจากหน้าที่อื่นๆ ในองค์กร เช่นงาน บัญชี การเงิน หรือการผลิต การบริหาร หรือการจัดการ เป็นกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติเหมือนกันในทุกประเภทหรือทุกรูปแบบขององค์การแม้กระทั่งในองค์กรขนาดเล็ก เช่น ครอบครัว

ฟาโยล (Fayol) ได้เขียนหนังสือเสนอหลักการ 14 ข้อ (14 Principles of management) จากประสบการณ์ของเขาเอง หลักการบริหารทั้ง 14 ดังกล่าว ส่วนใหญ่ยังคงเป็นที่ยอมรับและปฏิบัติกันมาจนปัจจุบันนี้ มีดังต่อไปนี้

1. การแบ่งงาน ผู้บริหารควรจัดให้พนักงานทำงานเฉพาะอย่างตามความถนัดเพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญ เพิ่มประสิทธิภาพของพนักงาน
2. อำนาจหน้าที่ ผู้บริหารให้อำนาจในการตัดสินใจแก่ผู้บังคับบัญชาให้สอดคล้องกับหน้าที่ ความรับผิดชอบของผู้ใต้บังคับบัญชา
3. ระเบียบวินัย พนักงานจะต้องเชื่อฟังและเคารพกฎ ระเบียบขององค์การ

4. เอกภาพในการบังคับบัญชา พนักงานแต่ละคนจะต้องรับฟังคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาลำดับถัดจากตนเพียงคนเดียว

5. เอกภาพในการอำนวยการ ในทุกองค์การจะมีแผนงานหลักที่จะชี้นำการทำงานของผู้บริหารและพนักงานไปทิศทางเดียวกัน

6. ผลประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ควรต้องสำคัญกว่าคนส่วนน้อย ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ขององค์การโดยรวมมากกว่าผลประโยชน์ของพนักงานบางคนหรือบางกลุ่ม

7. การให้ผลตอบแทน พนักงานต้องได้รับค่าจ้างอย่างเป็นธรรม

8. การรวมอำนาจ ผู้ใต้บังคับบัญชาควรมีส่วนในการตัดสินใจตามความเหมาะสม นั่นคือองค์การควรมีการรวมอำนาจ หรือกระจายอำนาจมากน้อยตามความเหมาะสม

9. สายการบังคับบัญชา องค์การทั้งหลายควรจัดให้มีลำดับชั้นสายการบังคับบัญชาอย่างเหมาะสม

10. การจัดลำดับการทำงาน การจัดการทำงานของพนักงาน เครื่องจักรหรือวัตถุดิบควรประสานกันเป็นลำดับขั้นตอนอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับเป้าหมายขององค์การ

11. ความเสมอภาค ผู้บริหารควรให้ความเมตตาและความเป็นธรรมแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน

12. ความมั่นคงในงาน ผู้บริหารมีแผนงานและหลักงานและหลักเกณฑ์ในการบรรจุแต่งตั้งและเลื่อนตำแหน่งหน้าที่ของพนักงานให้ก้าวหน้าขึ้นตามลำดับ

13. ความคิดริเริ่ม ผู้บริหารควรให้โอกาสพนักงานได้แสดงความคิดเห็นและความริเริ่มเพื่อผลงานที่ดีขึ้น

14. ความสามัคคี ผู้บริหารส่งเสริมให้พนักงานมีจิตสำนึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม มีความสามัคคี ประองตอง มีเอกภาพเป็นหนึ่งเดียวกัน เพื่อให้เกิดพลัง

แม็ก เว็บบอร์ (Max Webber) เป็นผู้คิดในกลุ่มบริหารงานทั่วไป (General administrative) เช่นเดียวกับ ฟาโยล (Fayol) เป็นผู้พัฒนาหลักการจัดการที่เน้นโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ที่เรียก "หลักราชการ" (Bureaucracy) ที่เน้นการแบ่งงาน กำหนดสายการบังคับบัญชาที่ชัดเจน มีกฎระเบียบละเอียดและไม่เน้นความสัมพันธ์แบบส่วนตัว รวมทั้งให้ความสำคัญกับการยึดหลักคุณธรรม (Merit) ในการเลือกและประเมินผลงานพนักงาน หลักการแบบราชการ (Bureaucracy) ของแม็ก เว็บบอร์ เหมาะสมที่จะใช้ในองค์การขนาดใหญ่ แต่อาจไม่เหมาะสมสำหรับองค์การขนาดเล็กที่จำเป็นต้องมีความคล่องตัวต่อการตอบสนองความเปลี่ยนแปลงต่างๆ

3. การใช้การคำนวณ (Quantitative Approach)

เป็นการนำเทคนิคทางคณิตศาสตร์มาพัฒนาการตัดสินใจอาจเรียกว่า การจัดการศึกษาวิจัย (Operation research) หรือ การจัดการแนววิทยาศาสตร์ (Management science) มีจุดเริ่มต้นจากการนำคณิตศาสตร์มาช่วยคำนวณการยิงอาวุธในช่วงสงครามโลก ครั้งที่ 2 เมื่อสงครามโลกยุติจึงแพร่หลายเข้ามาในธุรกิจ เช่น การใช้สถิติมาประยุกต์ในงานธุรกิจ (Optimization model computer linear-program min critical-path analysis) เป็นต้น

4. การจัดการพฤติกรรมของมนุษย์ (Organizational behavior)

เป็นการศึกษาพฤติกรรมของบุคคลในการทำงานจึงเป็นทฤษฎีที่ให้ความสำคัญแก่ตัวคนหรือพนักงานมากขึ้น ในยุคแรกของการคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมของคนในช่วงปลายศตวรรษที่ 18 จนถึงต้นศตวรรษที่ 19 ต่อเนื่องถึงต้นศตวรรษที่ 20 มีผู้เสนอแนวคิดในกลุ่มนี้ที่ความเด่นอยู่สี่คน ได้แก่ โรเบิร์ต โอเวน (Robert Owen) ฮิวโก (Hugo Munsterbey) แมรี ปาร์คเกอร์ (Mary Parker) ฟอลเลต (Follett) และเชสเตอร์ บาร์นาร์ด (Chester Barnard) ทั้งสี่คนนี้มีความเห็นพ้องกันว่า "คน" เป็นสินทรัพย์ที่มีความสำคัญที่สุดในโลกขององค์การ แนวคิดนี้จึงนำมาสู่แนวปฏิบัติในเรื่องเกี่ยวกับคนในองค์การหลายประการ เช่นวิธีการเลือกสรรพนักงาน โปรแกรมการจูงใจ การทำงานใน หมู่คณะ เป็นต้น แต่ความคิดเห็นของทั้งสี่คนที่แตกต่างกันได้แก่

- 1 Robert Owen เน้นการปรับปรุงสภาพการทำงานสนับสนุนการลงทุนในตัวเอง
- 2 Hugo Munsterbery ให้ความสำคัญกับเรื่องจิตวิทยาในการเลือกพนักงาน การฝึกอบรมการจูงใจ
- 3 Mary Parker Follett ให้ความสำคัญกับคนและกลุ่มคนต่อความสำเร็จขององค์การ ผู้บริหารต้องไม่ใช้อำนาจบังคับ แต่ควรจูงใจและมีจรรยาบรรณ
- 4 Chester Barnard เน้นความร่วมมือระหว่างผู้บริหารกับพนักงาน การสื่อสาร การจูงใจและการมององค์การในลักษณะเปิด

5. การสร้างระบบ (The system approach)

คำว่า ระบบ (System) หมายถึงองค์ประกอบที่ต่างมีปฏิสัมพันธ์ (Interrelated) ต่อกัน และขึ้นต่อกัน (Interdependent) ด้วย ในองค์การแบบปิด (Closed system) ไม่เกี่ยวข้องและไม่ได้รับผลกระทบจากสิ่งแวดล้อม ส่วนในองค์การแบบเปิด (Open system) จะได้รับอิทธิพลอย่างมากจากสิ่งแวดล้อมขององค์การ โดยปกติองค์การแบบเปิดจะได้รับทรัพยากรนำเข้า (Input) จากสิ่งแวดล้อมและจะทำการแปรสภาพ (Transform) หรือดำเนินการผลิตให้เป็นผลผลิต (Output) คืนให้กับสิ่งแวดล้อม

ผู้บริหารในองค์การแบบเปิดจึงไม่เพียงแต่จะต้องประสานกิจกรรมและฝ่ายต่างๆ ภายในองค์การเท่านั้น แต่จะต้องเข้าใจถึงผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมภายนอกองค์การที่จะมากระทบต่อการดำเนินงานขององค์การด้วย

6. การจัดการตามสถานการณ์ (The contingency approach)

ในทฤษฎีการจัดการลำดับแรกๆ อาทิเช่น ทฤษฎีของ เทเลอร์ ฟาโยลและเวเบอร์ (Taylor, Fayol และWebber) ได้ให้หลักการบริหารซึ่งเชื่อว่าสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับทุกองค์การ ทุกสถานการณ์ หรือเป็นสากล (Universality) แต่ต่อมามีงานวิจัยพบว่า มิได้เป็นเช่นนั้น เช่น หลักการในเรื่องแบ่งงาน (Division of work) ซึ่งเป็นที่นิยมนำไปใช้อย่างกว้างขวางนั้น ในบางกรณีการแบ่งงานมากเกินไปก็ทำให้เกิดความล่าช้า พนักงานต้องทำงานซ้ำซาก เกิดความเบื่อหน่ายหรือหลักราชการ (Bureaucracy) ซึ่งอาจเหมาะกับองค์การขนาดใหญ่แต่ทำให้เกิดความไม่คล่องตัวเมื่อใช้ในองค์การขนาดเล็ก หลักการจัดการทั้งหลายจึงไม่สามารถนำไปใช้ได้ในทุกสถานการณ์

หมายความว่า เมื่อสถานการณ์มีความแตกต่างหรือเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ผู้บริหารก็ต้องมีการปรับเปลี่ยนแนวทาง (Approach) และเทคนิคการจัดการให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์นั้น

แนวทางการจัดการตามสถานการณ์ (Contingency approach หรือ Situational approach) มีหลักการว่า ไม่มีหลักการบริหารใดที่เป็นสากลและสามารถนำไปใช้ได้ในทุกสถานการณ์หรือทุกองค์การ ซึ่งองค์การทั้งหลายมีความแตกต่างกัน ทั้งสิ่งแวดล้อมภายในและ/หรือภายนอกการเผชิญสถานการณ์ที่ไม่เหมือนกัน จึงต้องมีแนวทางในการจัดการที่แตกต่างกัน ดังเช่น

1.ขนาดขององค์การ เมื่อองค์การมีขนาดใหญ่ขึ้น โครงสร้างและจำนวนพนักงานเพิ่มขึ้น ปัญหาการประสานงานจะเพิ่มขึ้น

2.ลักษณะงาน องค์การที่มีรูปแบบการทำงานเป็นแบบแผนแน่นอนตายตัว จะมีโครงสร้างองค์การ รูปแบบของภาวะผู้นำ และระบบการควบคุมแตกต่างจากองค์การที่มีลักษณะงานยืดหยุ่นปรับเปลี่ยนตามความต้องการของลูกค้า

3.ความไม่แน่นอนของสภาพแวดล้อม วิธีการทำงานและการจัดการในองค์การที่อยู่ภายใต้สภาพแวดล้อมคงที่หรือสภาพแวดล้อมที่สามารถทำนายความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นได้ ย่อมแตกต่างจากวิธีการทำงานและการจัดการในองค์การที่อยู่ภายใต้สภาพแวดล้อมที่มีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและสภาพแวดล้อมที่ไม่สามารถทำนาย ความเปลี่ยนแปลงได้

4.ความแตกต่างของบุคลากร ในองค์การที่แตกต่างกัน ย่อมมีพนักงานที่อาจมีความแตกต่างกันทั้งความทะเยอทะยานในความก้าวหน้า ความเป็นอิสระในความคิดของตนเอง ความมีมานะอดทนต่อความไม่แน่นอนและความคาดหวัง

หลักการบริหารด้วย 4M

หลักบริหาร 4M ประกอบด้วย (หลักการบริหารด้วย 4M. 2553: ออนไลน์)

1.คน(Man) คือ การบริหารกำลังคน จะใช้คนอย่างไรให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลกับงานให้มากที่สุด

2.เงิน(Money) คือ การบริหารเงิน การจัดสรรเงินให้ใช้จ่ายต้นทุนน้อยที่สุดและให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

3.วัสดุอุปกรณ์ (Materials) คือ การบริหารวัสดุในการดำเนินงาน การทำให้สิ้นเปลืองน้อยที่สุด หรือเกิดประโยชน์สูงสุด

4.การจัด (Management) คือการจัดการ เป็นกระบวนการจัดการบริหารควบคุมเพื่อให้งานทั้งหมดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างเต็มที่

แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกิจกรรมนั้นหนทางการ

ความหมายของนั้นหนทางการ

นั้นหนทางการเป็นที่รู้จักกันแพร่หลายในลักษณะ และรูปแบบที่ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน แต่แรกเริ่มการนั้นหนทางการในประเทศไทยนั้น กระทรวงศึกษาธิการได้บัญญัติศัพท์คำว่า

“สันทนาการ” (Recreation) ซึ่งใช้กันมาจนแพร่หลาย แต่เมื่อกลับไปเปรียบเทียบความหมายพื้นฐานเดิมจากศัพท์ในภาษาอังกฤษ คือ เรครีเอชั่น (Recreation) แล้ว ความหมายยังไม่ชัดเจน ดังนั้น พระยาอนุนามราชชน หรือเสถียรโกเศศ จึงได้บัญญัติศัพท์ภาษาไทยขึ้นใหม่ว่า “นันทนาการ”

คำว่า “นันทน” หมายถึง ความร่าเริงสนุกสนาน เมื่อสนธิกับคำว่า อาการ เป็น นันทน + อาการ เป็นนันทนาการ หมายถึง ลักษณะอาการแห่งความสนุกสนานร่าเริง หรือการทำให้สนุกสนานร่าเริงระเริงใจ นันทนาการจึงจัดเป็นกิจกรรมเพื่อความสนุกสนานและผ่อนคลาย ต่อมาเมื่อมีการปรับปรุงหลักสูตรมัธยมศึกษาในปี พ.ศ. 2528 ได้มีการกำหนดบังคับให้เรียนวิชานันทนาการด้วย คำว่า นันทนาการจึงเริ่มเป็นที่เข้าใจและรู้จักแพร่หลายขึ้น

คำว่า นันทนาการ มาจากศัพท์คำว่า Recreation ซึ่งมาจากคำกริยา คือ ครีเอท (to create) ซึ่งหมายถึง การสร้าง หรือทำให้เกิดขึ้น คำว่า รี (re) เป็นอุปสรรคเติมหน้าคำกริยาแสดงถึง คำใหม่ หรือเพิ่มเติมอีก ดังนั้น เมื่อเป็นคำว่า “Re-create” ก็จะหมายถึงการสร้างใหม่ หรือทำให้มีขึ้นใหม่ สร้างให้มีขึ้นใหม่ เมื่อเป็นคำนามก็จะเป็นคำว่า เรครีเอชั่น (recreation) ซึ่งหมายถึง การสร้างขึ้นใหม่ หรือการทำให้มีขึ้นใหม่ (พระพงศ์ บุญศิริ. 2542: 29)

สมบัติ กาญจนกิจ (2535: 13-14) ได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

1. นันทนาการ หมายถึง การทำให้สดชื่น เสริมสร้างพลังงานขึ้นมาใหม่ หลังจากการใช้พลังงานแล้วก่อให้เกิดความเหนื่อยเมื่อยล้าทางร่างกาย ทางสมองและจิตใจ กิจกรรมนันทนาการที่บุคคลเข้าร่วม ในช่วงเวลาว่าง จะช่วยจัด หรือผ่อนคลายความเหนื่อยเมื่อยล้าทางด้านร่างกายและจิตใจในความหมายนันทนาการจึงเป็นการตอบสนองความต้องการทางกายและจิตใจของบุคคลและสังคม

2. นันทนาการ หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลเข้าร่วมในเวลาว่าง โดยไม่มีการบังคับ และจะเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ แล้วส่งผลก่อให้เกิดการพัฒนาอารมณ์สุข รวมทั้งความสนุกสนานหรือความสงบสุข และกิจกรรมนั้นต้องเป็นกิจกรรมที่สังคมยอมรับด้วย

3. นันทนาการ หมายถึง กระบวนการ หรือประสบการณ์ที่ทำให้บุคคลเกิดความสุขโดยอาศัยกิจกรรมนันทนาการในช่วงเวลาว่างเป็นสื่อ ก่อให้เกิดการพัฒนา หรือการเจริญงอกงามทางกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาของบุคคล

4. นันทนาการ เป็นสถาบันทางสังคม หรือแหล่งศูนย์กลางของสังคม เพื่อให้บุคคลเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการแล้วก่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านอารมณ์ และพัฒนาเจริญงอกงามทางร่างกาย จิตใจและสังคม

ซูชีพ เยาวพัฒน์ (2543: 21) กล่าวว่า นันทนาการ หมายถึง กิจกรรมที่คนเราใช้เวลาว่างจากภารกิจงานประจำโดยเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ และกิจกรรมที่ต้องไม่ขัดต่อขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมและกฎหมายบ้านเมือง เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนา หรือความเจริญงอกงามทางกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา จนรู้สึกมีความสุขกลับคืนมาสู่ภาวะปกติ

ความมุ่งหมายของนันทนาการ

อเนก หงษ์ทองคำ (2542: 3) ได้สรุปจุดมุ่งหมายของนันทนาการไว้ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาอารมณ์
2. เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ใหม่
3. เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์
4. เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วม
5. เพื่อส่งเสริมการแสดงออก
6. เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิต
7. เพื่อส่งเสริมความเป็นมนุษยชาติ
8. เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองดี

สมเกียรติ เนตรประเสริฐ (2543: 33-35) เสนอว่า ความมุ่งหมายของนันทนาการมีดังนี้

1. เพื่อความพึงพอใจในความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์

มนุษย์มีความต้องการตามธรรมชาติจากปัจจัยสี่ ได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยพื้นฐานและเพื่อการดำรงชีวิตให้มีความสุข มนุษย์จึงได้ขวนขวายหากิจกรรมต่างๆ เพิ่มเติม กิจกรรมนันทนาการเป็นกิจกรรมหนึ่งที่สร้างความพึงพอใจให้กับมนุษย์

2. เพื่อส่งเสริมสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจ

นันทนาการเป็นกิจกรรมที่มีการกระทำที่ไม่อยู่นิ่งเฉย เป็นกิจกรรมที่มีการเคลื่อนไหวโดยใช้อวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกายทำงาน หรือประกอบกิจกรรม ย่อมทำให้ร่างกายมีความสมบูรณ์แข็งแรง ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ นอกจากนี้นันทนาการยังเป็นเรื่องของการส่งเสริมความสุข สนุกสนาน ความพึงพอใจในการเข้าร่วมด้วยความเต็มใจ ย่อมทำให้มีสุขภาพจิตที่ดีตามไปด้วย

3. เพื่อผ่อนคลายความเครียดในชีวิตประจำวัน

สังคมปัจจุบันเป็นสังคมที่มีการแข่งขันสูง มีการแข่งขันตลอดเวลาทั้งด้านการงาน ด้านเศรษฐกิจ ด้านความเป็นอยู่ ต้องต่อสู้ด้วยวิถีทางต่างๆ ให้ได้มาเพื่อความสุข จึงทำให้คนเรามีสุขภาพจิตไม่ดีเท่าที่ควร มีความวิตกกังวล เกิดความเครียดทางอารมณ์ บางครั้งถึงกับระบายออกในทางที่ผิดๆ ความมุ่งหมายของนันทนาการที่ต้องการให้ผ่อนคลายความเครียดดังกล่าว สามารถช่วยผู้เข้าร่วมนันทนาการได้เป็นอย่างดี เช่น กิจกรรมด้านกีฬา การดนตรี ร้องเพลง ทำงานอดิเรก ทัศนศึกษา กิจกรรมพิเศษและการสนทนาธรรม เป็นทางออกที่ดีที่จะช่วยระบายความเครียดให้หมดไป

4. ส่งเสริมความสุขให้กับชีวิตในครอบครัว

ครอบครัวเป็นสถาบันหนึ่งที่ทำให้ความสุขต่อสมาชิก และเป็นสถาบันแรกๆ ที่สมาชิกทุกคนจะต้องใช้เวลาอยู่กับครอบครัว การที่ทุกคนอยู่พร้อมหน้าพร้อมตาและมีกิจกรรมร่วมกันจะทำให้มีความสุข ความอบอุ่น ความรักใคร่และความเป็นกันเอง นันทนาการจึงนับว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะช่วยส่งเสริมความสุขให้กับสมาชิกในครอบครัว ด้วยการจัดกิจกรรมร่วมกัน เช่น การชมโทรทัศน์ร่วมกัน การปลูกต้นไม้และตกแต่งบ้าน การรับประทานอาหารนอกบ้านด้วยกัน

5. พัฒนาและส่งเสริมการเป็นพลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย

นันทนาการ เป็นเรื่องของกิจกรรมที่มีการกระทำโดยมุ่งหวังให้ผู้เข้าร่วมได้แสดงออกในทางที่ดีและสังคมยอมรับ โดยเฉพาะนันทนาการด้านกีฬา การกีฬาจะสอนให้ผู้เข้าร่วมรู้จักการแพ้ชนะ การให้อภัย การเสียสละ การช่วยเหลือ การมีน้ำใจที่ดีต่อกันและสิ่งที่สำคัญคือการปฏิบัติตามกฎ กติกาอย่างรัดกุม เมื่อผู้เข้าร่วมปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้องในขณะที่เข้าร่วมกิจกรรมแล้วโอกาสที่จะประพฤติปฏิบัติตนในสังคมย่อมเป็นไปด้วยดี เพราะกฎกติการะเบียบข้อบังคับต่างๆ ในเกมกีฬาจะเป็นข้อบ่งชี้หรือเปรียบเสมือนกฎหมายของสังคม เมื่อกระทำผิดย่อมได้รับการลงโทษ แต่เมื่อทำดีถูกต้องก็จะได้รับการสรรเสริญ ชมเชยและสนับสนุนในทางที่ดีต่อไป จึงเห็นได้ວ່านันทนาการมีความมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมให้เป็นคนดีในระบอบสังคมประชาธิปไตยได้เป็นอย่างดี

คุณค่าและประโยชน์ของกิจกรรมนันทนาการ

นันทนาการเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมนุษย์ในยุคปัจจุบันเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพราะว่าวิถีการดำเนินชีวิตของคนเรานั้นได้เปลี่ยนแปลงไป จนเป็นผลให้ต้องมีปัจจัยที่หาเพิ่มเติมจากปัจจัยสี่ ประการได้แก่ เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่ ยารักษาโรคและอาหาร ปัจจัยที่หานี้ก็คือ การพักผ่อนหรือกิจกรรมนันทนาการ จากการเปลี่ยนแปลงนี้เองทำให้นันทนาการเริ่มมีบทบาทและมีความสำคัญต่อสังคมมนุษย์เป็นอย่างมาก ซึ่งได้จำแนกเป็น 4 ส่วน ดังต่อไปนี้ (สมบัติ กาญจนกิจ. 2535: 50 – 52)

1. ประชากรในสังคม นันทนาการเป็นสื่อที่สำคัญในการพัฒนามนุษย์ให้มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม
2. ครอบครัว กิจกรรมนันทนาการจะเป็นสื่อสำคัญที่จะช่วยสร้างบรรยากาศอบอุ่นให้เกิดภายในครอบครัวและยังช่วยลดปัญหาการใช้เวลาว่างให้กับสมาชิกในครอบครัวด้วยเป็นผลทำให้ผู้นำของครอบครัวได้ทำบทบาทของตนเองได้ดีขึ้น
3. ชุมชน นันทนาการจะช่วยพัฒนาชุมชนให้มีความสมบูรณ์ในหลายๆ ด้าน ดังนี้
 - 3.1 ช่วยสร้างคนให้เป็นสมาชิกที่ดีมีเหตุผล เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน มีความขยันขันแข็ง รู้จักเสียสละและช่วยเหลือผู้อื่น
 - 3.2 ลดปัญหาอาชญากรรม ในชุมชนที่สงบย่อมไม่มีปัญหาอาชญากรรม จะพบว่าสาเหตุที่สำคัญอันหนึ่งก็คือ การปล่อยให้คนบางประเภทโดยเฉพาะอยู่ว่างๆ มากเกินไป จนทำให้เขาหมกหมุ่นกับอบายมุขและประพฤติตัวจนก่ออาชญากรรม ดังนั้น ถ้าหากในชุมชนมีโปรแกรม นันทนาการให้กับบุคคลเหล่านั้นก็จะช่วยลดปัญหาอาชญากรรมได้
 - 3.3 ช่วยให้เกิดสภาพแวดล้อมที่ดี ทั้งนี้เพราะว่านันทนาการนั้นจะครอบคลุมไปถึงเรื่องการจัดสภาพแวดล้อมให้สวยงาม เป็นการป้องกันปัญหาลดภาวะได้อีกทางหนึ่งด้วย
4. ประเทศชาติ นันทนาการมีความสำคัญต่อประเทศชาติเป็นอย่างมาก เพราะกิจกรรมนันทนาการนั้น จะช่วยลดปัญหาเรื่องการประพฤติของประชากรลงได้อย่างมากและกิจกรรมนันทนาการจะช่วยสร้างความสงบสุขภายในได้เป็นอย่างดี เพราะเมื่อคนในชาติได้เล่น ได้ออกกำลังกายก็ทำให้เขามีสุขภาพดี ทำให้รัฐบาลไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล และเมื่อคนมี

สุขภาพดี ได้มีโอกาสผ่อนคลายความตึงเครียดก็จะส่งผลให้มีสุขภาพจิตดี ไม่โกรธ หรืออาฆาตแค้น ก็ย่อมทำให้การทะเลาะวิวาทไม่เกิดขึ้นในสังคม

ความสำคัญของกิจกรรมนันทนาการ

สมบัติ กาญจนกิจ (2535: 41-42) กล่าวว่า กิจกรรมนันทนาการช่วยให้บุคคลและชุมชนได้รับความสนุกสนาน มีความสุขในชีวิตและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ช่วยให้บุคคลและชุมชนพัฒนาสุขภาพจิตและสมรรถภาพทางกายที่ดีเกิดความสุขของชีวิต ดังนี้

1. ช่วยป้องกันปัญหาอาชญากรรมและพฤติกรรมเบี่ยงเบนในทางที่ไม่พึงประสงค์ของเยาวชนและเด็ก การพัฒนาพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนนับว่าเป็นสิ่งสำคัญในการเสริมสร้างลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์และเป็นกำลังคนที่มีประสิทธิภาพในอนาคต กิจกรรมนันทนาการประเภทต่างๆ ช่วยให้เด็กและเยาวชนเลือกได้ตามความสนใจและได้ใช้เวลาว่างในการพัฒนาลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ได้

2. ส่งเสริมความเป็นพลเมืองดี การที่ชุมชนได้มีโอกาสใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์โดยเข้าร่วมในกิจกรรมนันทนาการ จะได้เรียนรู้ในเรื่องของหน้าที่ความรับผิดชอบ คุณค่าทางสังคมเสรีประชาธิปไตย ลดความเหินแกล้ว สร้างคุณธรรม ความมีน้ำใจ การให้บริการรู้จักอาสาสมัครช่วยเหลือสังคม ซึ่งถือว่าเป็นกิจกรรมของความเป็นพลเมืองดีของประชาชาติ

3. ส่งเสริมการพัฒนาอารมณ์สุข กิจกรรมนันทนาการช่วยพัฒนาอารมณ์สุขรวมทั้งความสุขสนุกสนานและความสุขสงบ ลดความเครียด ความวิตกกังวล ทำให้อารมณ์แจ่มใสและช่วยส่งเสริมให้รู้จักการพัฒนาการ ควบคุมอารมณ์ และบุคลิกภาพที่ดีอีกด้วย

4. ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของชาติ กิจกรรมนันทนาการ เช่น การเล่นพื้นเมืองวิถีชีวิตประเพณีพื้นบ้าน ตลอดจนแหล่งนันทนาการประเภทอุทยานประวัติศาสตร์โบราณสถานและโบราณวัตถุ ช่วยส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ ส่งเสริมการเรียนรู้ทัศนคติและความซาบซึ้งอันจักก่อให้เกิดการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ของชาติต่อไป

5. ส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งและนอกเมือง ได้แก่ กิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรม เดินป่า ศึกษาธรรมชาติ ไร่เขา เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้ช่วยสอนผู้ที่เข้าร่วมได้รู้จักคุณค่าของธรรมชาติ ซาบซึ้งและสามารถดูแลอนุรักษ์ธรรมชาติ อันจักเป็นประโยชน์ต่อชุมชนและประชาชาติของโลก

6. ส่งเสริมในเรื่องการบำบัดรักษา กิจกรรมนันทนาการเพื่อการบำบัดเป็นกรรมวิธีและกิจกรรมที่จะช่วยรักษาคนป่วย ทั้งทางร่างกายและสุขภาพจิต เช่น งานอดิเรกประเภทประดิษฐ์สร้างสรรค์และช่วยส่งเสริมความหวัง ความคิดและการใช้เวลาว่างแก่คนป่วย ซึ่งกำลังต่อสู้กับความทุกข์ทางกาย หรือจิต กิจกรรมนันทนาการประเภทกีฬา นันทนาการช่วยส่งเสริมการพัฒนาร่างกาย กิจกรรมนันทนาการทางสังคมช่วยสร้างขวัญกำลังใจของคนป่วย

7. ส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์และการทำงานเป็นทีม กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ช่วยให้บุคคลได้แสดงออกและละลายพฤติกรรมของกลุ่ม สร้างเสริมคุณค่าทางสังคมฝึกการอยู่ร่วมกันอย่างมี

ความสุข กิจกรรมเกมกีฬาและกีฬาเพื่อการแข่งขัน และการอยู่ค่ายพักแรมช่วยฝึกการทำงานเป็นหมู่คณะ ลดความเห็นแก่ตัว เสริมสร้างความสามัคคีและความเข้าใจอันดีในหมู่คณะ

8. ส่งเสริมและบำรุงขวัญทหารและตำรวจปฏิบัติหน้าที่ตามชายแดน กิจกรรมนันทนาการที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมขวัญกำลังใจของทหาร ตำรวจชายแดน เป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญยิ่งในการตอบแทน ให้กำลังใจในกิจกรรมเวลาว่างแก่กองทหารและตำรวจชายแดน

ซูซีฟ เยาวพัตน์ (2543: 26) ได้สรุปประโยชน์ของกิจกรรมนันทนาการเป็นหัวข้อใหญ่ๆ 3 หัวข้อดังนี้

1. ประโยชน์ต่อตนเอง ทำให้คนเรามีสุขภาพที่ดีทั้งทางกายและทางจิตใจ เนื่องจากในชีวิตประจำวันของแต่ละคนเต็มไปด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกมากมาย จึงทำให้คนเราละเลยต่อการออกกำลังกาย ร่างกายจึงไม่มีความแข็งแรงสมบูรณ์และทรุดโทรมได้ง่าย ดังนั้น นันทนาการในด้านการออกกำลังกายจึงช่วยส่งเสริมให้ร่างกายมีสมรรถภาพทางกายสูงขึ้น ส่วนทางด้านจิตใจก็ได้พักผ่อนทำให้คลายความตึงเครียดลดลง ลดความวิตกกังวล สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมหรือทำงานต่างๆ ได้ดีขึ้น ทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้เกิดความคิดริเริ่มกระตุ้นให้มีการแสดงออกและช่วยเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ความชำนาญ ในการปฏิบัติงานตามความถนัดและความสนใจของแต่ละบุคคล

2. ประโยชน์ต่อครอบครัว กิจกรรมนันทนาการบางอย่าง นอกจากจะให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน ทำให้ชีวิตครอบครัวเป็นสุขและอบอุ่น เช่น การปลูกต้นไม้ จัดสวน ทำสวนครัว วาดภาพ เขียนการ์ตูน สะสมแสตมป์ และยังอาจเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัวทางอ้อมอีกด้วย และในบางครั้งก็มีส่วนช่วยให้สมาชิกในครอบครัวมีความใกล้ชิดกันมากขึ้น อันเป็นการเพิ่มความรัก ความอบอุ่นแก่ครอบครัว จากการที่ใช้นันทนาการเป็นสื่อกลาง

3. ประโยชน์ต่อสังคม

3.1 ก่อให้เกิดความรักใคร่กลมเกลียวกัน ในการทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อสาธารณะ ประโยชน์ช่วยให้มีความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน

3.2 ส่งเสริมความเป็นพลเมืองดี การที่ชุมชนได้มีโอกาสใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ โดยเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการเป็นการเพิ่มคุณธรรมแก่บุคคลที่เข้าร่วมกิจกรรมนั้นๆ ทำให้เขาเหล่านั้นมีความรับผิดชอบ มีน้ำใจ ลดความเห็นแก่ตัวลง

3.3 ส่งเสริมให้เกิดมิตรภาพและสันติภาพ การที่บุคคลได้มีโอกาสร่วมกิจกรรมกันทำให้สร้างความเข้าใจที่ดีต่อกันและลดช่องว่างระหว่างสถานภาพที่แตกต่างกันได้ สร้างความเป็นมิตรเพื่อนำไปสู่ข้อตกลงที่ก่อให้เกิดประโยชน์ร่วมกัน สุขุมความสงบของสังคมก็จะเกิดขึ้น เช่น การเล่นกีฬาเพื่อเชื่อมความสามัคคี การจัดนิทรรศการและการจัดการแสดงของโรงเรียน เป็นต้น

3.4 ลดปัญหาการประพฤติดีศีลธรรม หรือปัญหาอาชญากรรม เพราะเด็กและเยาวชนรู้จักใช้เวลาว่างในการพัฒนาลักษณะนิสัยของตนเองให้เป็นที่พึงปรารถนาต่อสังคม

ประเภทของกิจกรรมนันทนาการ

นักวิชาการได้แบ่งประเภทของกิจกรรมนันทนาการไว้ต่างๆ กัน ดังนี้

พีระพงศ์ บุญศิริ (2542: 42 - 56) ได้แบ่งประเภทของนันทนาการเป็น 10 ประเภท ดังนี้

1. นันทนาการสำหรับครอบครัว
2. นันทนาการในโรงเรียน
3. นันทนาการชนบท
4. นันทนาการเยาวชน
5. นันทนาการชุมชน
6. นันทนาการเพื่อธุรกิจ
7. นันทนาการสำหรับคนพิการ
8. นันทนาการในโรงงานอุตสาหกรรม
9. นันทนาการในสถานพยาบาล
10. นันทนาการอาสาสมัคร

ชูชีพ เยาวพัฒน์ (2543: 48-51) ได้จำแนกนันทนาการเป็นประเภทต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. นันทนาการในครอบครัว
2. นันทนาการในโรงเรียน
3. นันทนาการในชุมชน
4. นันทนาการในชนบท
5. นันทนาการธุรกิจการค้า
6. นันทนาการในโรงงานอุตสาหกรรม
7. นันทนาการในโรงพยาบาล
8. นันทนาการอาสาสมัคร
9. นันทนาการที่เป็นอาชีพ

สมบัติ กาญจนกิจ (2544: 38-56) ได้แบ่งกิจกรรมนันทนาการออกเป็น 15 ประเภท ดังนี้

1. กิจกรรมนันทนาการประเภทศิลปะหัตถกรรม
2. กิจกรรมนันทนาการประเภทเกมกีฬา
3. กิจกรรมนันทนาการการเต้นรำ
4. กิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษา
5. กิจกรรมนันทนาการพัฒนาจิตใจและความสงบสุข
6. กิจกรรมนันทนาการการละคร
7. กิจกรรมนันทนาการงานอดิเรก
8. กิจกรรมนันทนาการการดนตรีและร้องเพลง
9. กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง

10. กิจกรรมนันทนาการทางสังคม
11. กิจกรรมนันทนาการพิเศษ
12. กิจกรรมนันทนาการ การอ่าน พูด เขียน
13. กิจกรรมนันทนาการการบริการอาสาสมัคร
14. กิจกรรมนันทนาการการพัฒนาสุขภาพและสมรรถภาพ
15. กิจกรรมนันทนาการกลุ่มสัมพันธ์และมนุษยสัมพันธ์

การจัดนันทนาการในโรงเรียน

โรงเรียนเป็นสถาบันหนึ่งของสังคมที่มีหน้าที่จัดการศึกษาให้เด็กและเยาวชนอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียนตามอัธยาศัยของบุคคลที่พึงจะกระทำได้นั้น รัฐจึงได้ออกกฎหมายบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ เพื่อให้เยาวชนของชาติได้เข้าศึกษาเล่าเรียนในภาควิชาบังคับอย่างน้อยสำเร็จการศึกษาขั้นพื้นฐาน 6 ปี และมีนโยบายขยายการศึกษาภาคบังคับขึ้นเป็น 9 ปี เพื่อให้เยาวชนได้พัฒนาและเข้าใจการเจริญเติบโต ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมศึกษา และเพื่อให้เขามีโอกาสสามารถประกอบอาชีพ และเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติต่อไป (สมบัติ กาญจนกิจ.2544: 38-56)

การจัดโปรแกรมนันทนาการในโรงเรียน

การจัดโปรแกรมนันทนาการในโรงเรียนเป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญยิ่งที่จะช่วยส่งเสริมพัฒนาลักษณะนิสัยพึงประสงค์ของเด็กและเยาวชน ช่วยให้มีโอกาสเข้าใจ มีความรักและซาบซึ้งกับกิจกรรมเวลาว่าง รู้จักใช้เวลาให้เกิดประโยชน์โดยการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการอย่างมีจุดหมายหมาย ส่งเสริมการสร้างลักษณะนิสัย และความเป็นพลเมืองที่ดีในอนาคต ในปัจจุบันวิชานันทนาการ ไม่ได้บรรจุในหลักสูตรการเรียนการสอนในระดับประถมและมัธยมศึกษา แต่ได้มีวิชาต่างๆ ที่เรียกว่า กิจกรรมลักษณะสร้างนิสัย ซึ่งเป็นกิจกรรมนันทนาการทั้งสิ้น โดยอยู่ในรูปวิชาดนตรีศึกษา ศิลปศึกษา หัตถศึกษาและพลศึกษา

กิจกรรมนันทนาการสามารถจัดได้โดยคณะกรรมการบริหารของโรงเรียน ในรูปแบบลักษณะต่างๆ ที่โรงเรียนสร้างเสริมประสบการณ์ตรง ก่อให้เกิดการพัฒนาอารมณ์สุขทั้งสนุกสนานและความสุขสงบแก่ผู้เข้าร่วม ตัวอย่างกิจกรรมที่โรงเรียนจัดโครงการนันทนาการสำหรับนักเรียนมีดังนี้

1. กีฬา หรือวันกีฬาโอลิมปิกเกมส์เพื่อส่งเสริมความรักและเข้าใจกีฬา
2. มหกรรมส่งเสริมกีฬาเพื่อสุขภาพและสมรรถภาพ
3. เทศกาลคริสต์มาส ปีใหม่ ตรุษจีน สงกรานต์ เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีในด้านวิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณีของชุมชนและสังคม
4. เทศกาลแห่งความรัก วันครู วันเด็ก วันแม่ เพื่อการส่งเสริมคุณธรรม

5. วันอาสาฬหบูชาชุมชน เช่น วัด โรงเรียน ศาลา ส่งเสริมคุณค่า การให้และการรับ การบริการและตอบสนองเพื่อนมนุษย์

6. นิทรรศการ เทศกาลดนตรีประเภทต่างๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้และความซาบซึ้ง

7. การประกวดศิลปะ การฝีมือและงานหัตถกรรมของนักเรียนส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ที่ดี

8. นันทนาการทางสังคม เช่น งานแสดงของโรงเรียน งานปิกนิก การแสดงละคร การเต้นรำ ส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์และการเรียนรู้ เป็นต้น

9. กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง/นอกเมือง เช่น การอยู่ค่ายพักแรม กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด สำหรับผสมผสานกับกิจกรรมอื่น เช่น เดินทางไกล แคมป์ไฟ ไร่ชา ศึกษาธรรมชาติ อนุรักษ์ธรรมชาติ การศิลปหัตถกรรม ดนตรี ละคร เต้นรำ การสังคมในกลุ่มต่างๆ เป็นต้น

10. กิจกรรมทัศนศึกษาและท่องเที่ยว ช่วยส่งเสริมประสบการณ์ใหม่ การเรียนรู้ ในชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน ชนบท ธรรมชาติ หรือหน่วยงานสถานที่ที่ศึกษาได้

การจัดนันทนาการในโรงเรียน คือ การจัดกิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์และลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ในรูปแบบต่างๆ เพื่อสนองความต้องการของเด็กนักเรียน หรือเพื่อชดเชยให้นักเรียนทั้งในด้านการออกกำลังกายและเพื่อความสนุกสนานรื่นเริงนอกเวลาเรียน หรือเป็นกิจกรรมพิเศษ

นักเรียนแต่ละคนจะประสบความสำเร็จ หรือมีความเจริญเติบโต พัฒนาทางร่างกายและจิตใจได้มากน้อย หรือรวดเร็วต่างกันขึ้นอยู่กับนักเรียนได้มีโอกาสร่วมกิจกรรมในเวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เพราะนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมเวลาว่าง สามารถที่จะค้นพบสิ่งที่เขาต้องการ และความถนัดตามธรรมชาติของตัวเองได้เป็นอย่างดีที่เขาสามารถพัฒนาตัวเองไปในแนวทางที่เหมาะสม เป็นการส่งเสริมให้สุขภาพดีทั้งร่างกายและสุขภาพจิต

วัตถุประสงค์ในการจัดนันทนาการในโรงเรียน

ซูชีพ เยาวพัฒน์ (2543 : 48 - 49) เสนอว่า โรงเรียนจัดเป็นแหล่งบริการทางวิชาการแก่เด็กและเยาวชนที่สำคัญแห่งหนึ่ง นอกจากจะให้ความรู้ทางวิชาการแก่นักเรียนแล้ว ทางโรงเรียนควรจะมีการจัดดำเนินกิจกรรมนันทนาการเพื่อพัฒนาจิตใจนักเรียนให้มีคุณธรรมและจริยธรรม สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้เป็นอย่างดี กิจกรรมนันทนาการที่ควรจัดในโรงเรียนควรจะเป็นกิจกรรมทางกีฬาประเภทต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของนักเรียนในเรื่องของการออกกำลังกาย กิจกรรมทางดนตรี ลูกเสือ เนตรนารี หอสมุดชมรมต่างๆ เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนสมัครเป็นสมาชิกในชมรมใดชมรมหนึ่ง โดยเสียค่าสมาชิกบ้างเล็กน้อย ชมรมแต่ละชมรมจะจัดกิจกรรมขึ้นมาเพื่อให้สมาชิกจัดกิจกรรมในช่วงที่สมาชิกว่างจากการเรียน อาจจะเป็นช่วงเวลาพักเรียนหรือหลังเลิกเรียนแล้ว นอกจากนี้ นักเรียนควรจะมีกิจกรรมเนื่องในโอกาสพิเศษ เช่น วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา วันขึ้นปีใหม่ วันกีฬา (Sports day) วันสถาปนาโรงเรียน เป็นต้น เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมอันทำให้เกิดประโยชน์ทั้งในด้านการเรียนและเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยไปอีกทางหนึ่งด้วย นอกจากนี้ ควรจะส่งเสริมกิจกรรมที่กระทำร่วมกันระหว่างโรงเรียนด้วยกัน เพื่อ

เสริมสร้างมิตรภาพและความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างเพื่อนต่างโรงเรียน อันจะเป็นการลดปัญหาความขัดแย้งของนักเรียนต่างโรงเรียนลงได้

1. ความรู้ ให้นักเรียนมีความรู้ทางด้านนันทนาการเพื่อนำความรู้ไปใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และพัฒนาลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์

2. ทักษะ ให้นักเรียนมีทักษะในกิจกรรมเสริมสร้างลักษณะนิสัย เพื่อจะได้นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในยามว่าง

3. ทศนคติ ส่งเสริมให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีในการใช้เวลาว่างและกิจกรรมนันทนาการให้เป็นประโยชน์

4. พฤติกรรม ให้นักเรียนได้เปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่ดีไม่งาม ให้เป็นพฤติกรรมต่างๆ ไปในทางที่ดีงาม

คุณค่าและประโยชน์ของนันทนาการสำหรับนักเรียน

นันทนาการในโรงเรียนมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน ก่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านความเจริญเติบโต ซึ่งเมื่อนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมแล้ว จักก่อให้เกิดคุณค่าและประโยชน์ ดังนี้ (ซูชีพ เยาวพัฒน์. 2543: 48 - 49)

1. เพื่อส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยและฝึกความเป็นพลเมืองดีของชาติ
2. เพื่อให้ได้รู้จักระเบียบวินัย หน้าที่ความรับผิดชอบ
3. เพื่อให้มีความร่วมมือ ประสานงานในกลุ่มที่มีความสนใจร่วมกัน
4. เพื่อให้นักเรียนได้ค้นพบความสามารถพิเศษ ความถนัดและความสนใจของตนเองได้ ฝึกฝนและพัฒนาความสามารถนั้นๆ ให้ดียิ่งขึ้นไปด้วย
5. เพื่อก่อให้เกิดวินัยที่ดี ส่งเสริมให้นักเรียนเคารพกฎข้อบังคับต่างๆ ในสังคมที่ตนอยู่ และวางตนได้ดีในสังคม
6. เพื่อให้นักเรียนมีความสามัคคีในหมู่คณะ รักโรงเรียน หยิ่งในเกียรติของโรงเรียน และมีขวัญดี
7. เป็นการส่งเสริมทักษะต่างๆ เช่น ทักษะในการเป็นผู้นำ การทำงานร่วมกัน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และเกิดความสุขสนุกสนานที่ได้ทำงานที่ตนเองสนใจ
8. เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับนักเรียนและนักเรียนกับนักเรียนเอง
9. ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านบุคลิกภาพมีความรับผิดชอบและรู้จักเคารพบุคคลอื่น
10. เพื่อช่วยให้หลักสูตรสมบูรณ์ยิ่งขึ้นช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ทางการศึกษาอย่างแท้จริง
11. เพื่อช่วยส่งเสริมการเรียนรู้วิชาต่างๆ ในหลักสูตรของนักเรียนให้ดีขึ้น
12. ช่วยให้นักเรียนได้ใช้เวลาว่างอย่างมีประโยชน์และมีประสิทธิภาพ

คุณลักษณะของกิจกรรม

นักเรียนที่มีความสนใจในรูปแบบชุมนุม แบ่งออกได้ 3 ชนิด ได้แก่ ชุมนุมกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาทักษะเนื้อหาวิชาการและชุมนุมเพื่อบริการซึ่งการทำงานและการดำเนินการกิจกรรม และ

ชุมชนสามารถทำได้เป็นคณะกรรมการ ซึ่งมีหน้าที่บริหาร และดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้นั้น หนทางการช่วยส่งเสริมคุณค่าในเรื่องของกิจกรรม การมีส่วนร่วมคุณธรรมและลักษณะนิสัยของเยาวชน ตลอดจนจนเป็นการสร้างคุณค่าในเรื่องของความสมดุลและใช้เวลาว่างให้เกิดคุณภาพและสมดุลกับการงาน นั้นหนทางการช่วยให้เยาวชนรู้จักการจัดการเวลาพัฒนาคุณค่าทางสังคมระบอบประชาธิปไตยและเป็นประชาชนของประเทศที่มีคุณภาพในอนาคต

ความจำเป็นทางด้านจิตวิทยาของนักเรียน ทำให้นักเรียนทุกคนมีความจำเป็นเกี่ยวกับความต้องการทางจิตวิทยาดังนี้

1. ความต้องการทางด้านจิตวิทยา มีดังนี้

- 1.1 ต้องการการยอมรับของเพื่อนร่วมรุ่น
- 1.2 ต้องการเป็นสมาชิกของกลุ่ม
- 1.3 ปลดปล่อยความเหงาและเดียวดาย
- 1.4 ต้องการเพื่อนที่มีจุดสนใจเดียวกัน
- 1.5 ต้องการให้ตนเองมีความสำคัญในหมู่เพื่อน
- 1.6 ต้องการการทดแทนในสิ่งที่ตนขาด เช่น บางครั้งเรียนเก่งไม่ได้ก็หันมาเอาดีทางกีฬา
- 1.7 การรู้จักทำงานเป็นทีมช่วยสอนความเป็นประชาธิปไตยและสร้างความร่วมมือร่วมใจ
- 1.8 ต้องการความรัก โดยเฉพาะเด็กที่พ่อแม่ไม่มีเวลาที่จะให้ความสนใจ ความรัก
- 1.9 ต้องการความสำเร็จ ซึ่งอาจเกิดขึ้นในบางประเภทของกิจกรรม
- 1.10 ต้องการยกย่องชมเชย
- 1.11 ต้องการความปลอดภัย
- 1.12 ต้องการฝึกทางทักษะและได้รับความรู้ในสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรและเป็น

กันเอง การช่วยเหลือทางวิชาการ การสร้างบรรยากาศที่ไม่เหมือนการสอบ หรือรับคำดูว่าในห้องเรียนจะทำให้นักเรียนแสดงความคิดออกมาอย่างอิสระ

2. ความต้องการที่เป็นแรงจูงใจทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ มีความกระตือรือร้นและกล้าแสดงออกกิจกรรมของนักเรียนถ้าหากวางแผนและดำเนินการให้ดีแล้ว จะนำนักเรียนไปสู่เป้าหมายหลายอย่าง ถึงแม้บางอย่างจะเห็นผลสำเร็จง่าย หรือบางอย่างจะเห็นผลได้ช้า แต่จะต้องมีเป้าหมายที่แท้จริงที่นักเรียนสามารถบรรลุได้ เช่น การมีสถานักเรียนจะทำให้เด็กเรียนธรรมชาติปกครองกันเอง มีการหาเสียงเลือกตั้ง มีการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งต่างๆ ในสำนักงานและการเข้าพบกับผู้บริหารเพื่อปรึกษา อภิปรายปัญหาของโรงเรียน

กิจกรรมของนักเรียนหลายประเภทจะดึงเอาความสนใจความสามารถพิเศษและความกระตือรือร้นออกมาให้เห็นชัด เช่น กิจกรรมทางหนังสือพิมพ์ วารสาร จัดนิทรรศการศิลปะ กิจกรรมที่มีการประกวดประชันต่างๆ ถึงแม้บางครั้งความเฉียบแหลมจะไม่ปรากฏออกมา แต่ความตั้งใจและความกระตือรือร้นจะมองเห็นชัด

อย่างไรก็ตาม กิจกรรมพิเศษต่างๆ มีคุณสมบัติพอที่จะทำให้นักเรียนแสดงความสามารถออกมา ดังนี้

1. ต้องให้มีอิสระในการเลือกทำ ไม่ควรมีการบังคับให้ทำเพราะกิจกรรมเหล่านี้ไม่ใช่การศึกษาในชั้นเรียน นักเรียนจะทำด้วยความสมัครใจ นักเรียนขี้อายและมีความรู้สึกทางอารมณ์สูง ควรได้รับการสนับสนุนให้ร่วมกิจกรรมแล้วอาจจะทำในสิ่งที่สร้างสรรค์ออกมาให้เราแปลกใจ

2. ในการทำกิจกรรมนักเรียนที่รู้สึกว่าจะไม่รับผิดชอบควรได้รับความช่วยเหลือให้เขาตระหนักว่า สิ่งนั้นเป็นของๆ เขาและเขาดำเนินการเอง เด็กจะได้รับประโยชน์เอง สนุกสนานเอง

3. ใช้เวลาว่างให้มีคุณค่าและเกิดประโยชน์

กิจกรรมของนักเรียนจะทำให้เด็กรู้ถึงการใช้เวลาว่างให้มีคุณค่าและเกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม ดังจะเห็นจากเป้าหมายที่เกิดขึ้น ดังนี้

3.1 ไม่ตั้งตนเป็นผู้ต่อต้านสังคมหรือประพฤติดันผิดต่อสังคมเมื่อเด็กมีกิจกรรมที่เขาสนใจ อยู่ในหมู่เพื่อนและมีผู้แนะนำอย่างดี เด็กก็จะหันมาทำสิ่งที่เป็ประโยชน์ เช่น เด็กที่สนใจในด้านแกะสลัก การกีฬา ฯลฯ ก็มักจะทำและหันมาคุยกับเพื่อนเกี่ยวกับงานของเขา

3.2 ได้พบกับบุคคลซึ่งมีความสนใจเหมือนๆ กันและจากเพื่อนนี้เองจะปลุกให้เกิดความสนใจใหม่ๆ ขึ้น เด็กจะคุยกันและสร้างสัมพันธภาพแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เกิดจุดสนใจต่างๆ มากขึ้น เช่น เด็กวัยรุ่นที่สนใจเรื่องการเจริญเติบโตของร่างกายก็คิดถึงกายบริหารก็จะทำให้รวมกลุ่มกันหันมาศึกษาสร้างบุคลิกลักษณะของตน โดยการศึกษาจากตำราและผู้รู้ เป็นต้น

3.3 กิจกรรมนักเรียนบางประเภท อาจทำให้เด็กได้พบสิ่งที่มีค่าต่อชีวิตในภายหลัง เช่น ความรักในดนตรี ทำให้เล่นดนตรี การสะสมแสตมป์ เหรียญสมัยต่างๆ การทำสวนครัว เลี้ยงกล้วยไม้ เหล่านี้จะทำให้ชีวิตในภายหลังสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3.4 ก่อให้เกิดมิตรภาพระหว่างเด็กด้วยกันและระหว่างเด็กกับครูให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น เด็กที่สนใจในสิ่งเดียวกันมักจะหาเวลาคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนามิตรภาพการที่เด็กได้ร่วมกันรับผิดชอบช่วยเหลือในกิจกรรมที่ทำด้วยกัน จะทำให้เด็กรักกันมากขึ้น ถึงแม้จะออกจากโรงเรียนไปแล้วก็ตาม กับครูก็เช่นเดียวกัน ความสัมพันธ์ในห้องเรียนจะเกิดขึ้นยาก เพราะมีความเครียดและเป็นทางการ แต่ถ้าครูเข้าร่วมกิจกรรมบางอย่างกับเด็กทำให้เด็กมีโอกาสคุยสังสรรค์กันแบบไม่เป็นทางการ จะช่วยทำให้เกิดมิตรภาพและความเข้าใจซึ่งกันและกันดีขึ้น ทั้งนี้พึงระวังบางประการที่เกี่ยวกับจรรยาบรรณและวัฒนธรรมบางอย่างของไทยที่เป็นอุปสรรคอยู่บ้าง

3.5 พัฒนาความเป็นผู้นำ กิจกรรมของนักเรียนซึ่งอยู่นอกหลักสูตรจะช่วยพัฒนาความเป็นผู้นำของนักเรียนได้ดีกว่าในชั้นเรียน ข้อพึงระวังมีอยู่ว่าอาจารย์ หรือครูที่ปรึกษาทุกคนจะต้องระลึกว่าขณะที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้น ตนเองไม่ได้ทำหน้าที่สอน ต้องให้ออกาสเด็กแสดง ไม่ใช่ครูแสดงเองเสียหมด เด็กต้องได้มีโอกาสนำกันเอง เด็กมีโอกาสเลือกและประกอบกิจกรรมเพื่อฝึกฝนตนเอง ถ้าครูเข้าไปเกี่ยวข้องมากเกินไปสภาพของกิจกรรมก็คงไม่แตกต่างจากการเรียนในชั้น ถ้าเด็กได้ทำกันเอง เด็กจะรู้สึกว่าได้ทำงานให้กับเพื่อนมากกว่าการทำให้กับครู ซึ่งครูไม่จำเป็นต้องพัฒนาอีกแล้วในด้านนี้ นอกจากเด็กต้องการความช่วยเหลือบางประการ ซึ่งครูก็ควรให้แต่ระวังอย่าให้กระทบกระเทือนถึงความเป็นผู้นำของเด็ก

สรุปว่านันทนาการในโรงเรียนเป็นกิจกรรมหรือกระบวนการที่สร้างและพัฒนาลักษณะนิสัยของเด็กและเยาวชนในระบบการศึกษา ให้เกิดความเจริญเติบโตทางกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญาและจิตใจ ผู้จัดกิจกรรมนันทนาการ ได้แก่ คณะกรรมการบริหารของโรงเรียน นักเรียน กลุ่มชุมชนที่มีความสนใจร่วมกัน ครูผู้สอนประจำวิชา หรือการมอบอำนาจให้กลุ่มอาชีพเป็นผู้จัด นันทนาการส่งเสริมจุดมุ่งหมายคุณค่าและประโยชน์ให้นักเรียนนานาประการ สถานที่และเครื่องอำนวยความสะดวกในโรงเรียน ได้แก่ สถานที่กลางแจ้ง ในร่ม และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง

ประวัติและข้อมูลโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2

โรงเรียนภูเขียวเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีประวัติโดยย่อ ดังนี้ (2554 : ออนไลน์)

พ.ศ.2492 ได้รับอนุมัติให้จัดตั้งโรงเรียนภูเขียวและเปิดทำการสอนครั้งแรกเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2492 โดยใช้สถานที่สโมสรข้าราชการอำเภอภูเขียวเป็นที่ทำการชั่วคราวเปิดการสอนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 45 คน และได้รับงบประมาณจำนวน 150,000 บาท ก่อสร้างอาคารไม้ชั้นเดียวได้ถุนสูง มี 6 ห้องเรียน ในที่ราชพัสดุ มีเนื้อที่ 7 ไร่ 3 งาน ตั้งอยู่ริมถนนราษฎรสำราญ

พ.ศ.2493 สร้างอาคารเรียนหลังใหม่ และเปิดสอนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

พ.ศ.2494 เปิดสอนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

พ.ศ.2495-2596 เปิดสอนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มี 6 ห้องเรียน

พ.ศ.2500 ได้รับอนุมัติให้เปิดชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพิ่มอีกจำนวน 1 ห้องเรียน

พ.ศ.2514 มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรใหม่ โดยตัดชั้นเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นออก และเปลี่ยนชั้นม.4 เป็น ม.ศ.1 จัดสอน ม.ศ.1 ถึง ม.ศ.3 จำนวน 6 ห้องเรียน เข้าโครงการ คมช. รุ่นที่ 2 รับความช่วยเหลือจากกรมสามัญศึกษา ได้รับงบประมาณสร้างอาคาร แบบ 214 จำนวน 8 ห้องเรียน ในที่ดินแปลงใหม่ตั้งอยู่ห่างจากที่ดินเดิม ประมาณ 1 กิโลเมตร อยู่ริมถนนสายชุมแพ-ภูเขียว เนื้อที่ประมาณ 83 ไร่ เป็นที่ดินกรมราชทัณฑ์ ยกให้กรมสามัญศึกษา ได้รับงบประมาณสร้างอาคารเรียน แบบ 216 ก จำนวน 1 หลัง และได้รับงบประมาณก่อสร้างโรงฝึกงานอุตสาหกรรมศิลป์ จำนวน 1 หลัง และบ้านพักครู จำนวน 2 หลัง ห้องน้ำห้องส้วมนักเรียน จำนวน 1 หลัง พ.ศ.2516 ได้รับงบประมาณก่อสร้างหอประชุมและบ้านพักครู จำนวน 3 หลัง

พ.ศ.2521 ได้รับงบประมาณก่อสร้างห้องน้ำห้องส้วมนักเรียนอีก 1 หลัง และได้รับอนุมัติให้เปิดสอนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.ศ.4-ม.ศ.5) ตามหลักสูตร พ.ศ.2518 และได้รับงบประมาณสร้างห้องน้ำห้องส้วมนักเรียน จำนวน 1 หลัง อาคารเรียน แบบ 216 ก จำนวน 1 หลัง เมื่อเปลี่ยนหลักสูตรใหม่จึงยกเลิกชั้น ม.ศ.1 เปลี่ยนเป็นชั้น ม.1 จนถึงปัจจุบัน และเปิดทำการสอนจนถึงชั้น ม.6

พ.ศ.2524 ได้รับงบประมาณก่อสร้างอาคารเรียน แบบ 216 จำนวน 1 หลัง

พ.ศ.2529 ได้รับงบประมาณก่อสร้างอาคารเรียน แบบ 316 ล (ปรับปรุง) จำนวน 1 หลัง

พ.ศ.2533 ใช้หลักสูตรฉบับปรับปรุงใหม่ (พ.ศ.2533) และเป็นโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร

พ.ศ.2543 ได้รับงบประมาณก่อสร้างอาคารเรียนแบบ 324 ล/41 (หลังคาทรงไทย) 1 หลัง
พ.ศ.2543 ได้เข้าร่วมโครงการ Science (SIS) ของสำนักงาน สวทช.

กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

พ.ศ.2543 ได้รับงบประมาณก่อสร้างห้องน้ำห้องส้วม แบบ 6 ที่/27 จำนวน 2 หลัง

พ.ศ.2545 ได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมโครงการอาคารของรัฐ กองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน ใช้หลักสูตรสถานศึกษาตามนโยบายปฏิรูปการศึกษาและตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติปรับปรุงต่อเติมอาคารหอประชุมหลังเก่าเป็นโรงอาหารถาวร ด้วยเงินผ้าป่าสามัคคีเพื่อการศึกษา 55 ปี โรงเรียนภูเขียว

คติธรรม ได้แก่ สัจจะ เว อมตา วาจา "วาจาจริงเป็นสิ่งไม่ตาย"

คติพจน์ ได้แก่ "มารยาทดี เป็นศรีแก่ตนเอง และวงศ์ตระกูล"

คำขวัญ ได้แก่ "มีจรรยา กิพาคี ดนตรีเด่น เน้นวิชาการ ประสานชุมชน"

ปรัชญาได้แก่ "พัฒนาตน เป็นคนดี มีความรู้ คู่อาชีพ"

สีประจำโรงเรียน ได้แก่ "ชมพู - ขาว"

สีชมพู หมายถึง ความรัก ความร่าเริง และความเยือกเย็น

สีขาว หมายถึง ความสะอาด และความบริสุทธิ์

อักษรย่อ ได้แก่ ภ.ข.

นโยบายโรงเรียนภูเขียว ดังนี้

1. สนับสนุนส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ
2. เร่งพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ สิ่งแวดล้อมภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ทางด้านทักษะกระบวนการ สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
3. เร่งดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
4. สนับสนุนพัฒนาครูและบุคลากรของสถานศึกษาให้เป็นครูมืออาชีพ
5. ปรับปรุงโครงสร้างภายในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับการบริหารที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน
6. ส่งเสริมและสนับสนุน จัดหา ผลิตสื่ออุปกรณ์ การนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ นวัตกรรม แหล่งเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และใช้กระบวนการกลุ่มในการฝึกและปฏิบัติงานได้
7. ส่งเสริมโอกาสทางการศึกษา โดยจัดความพร้อมทั้งด้านบุคลากร อาคารสถานที่วัสดุ อุปกรณ์ สามารถสนองตอบความต้องการของชุมชนได้อย่างเพียงพอ โดยการวางแผนพัฒนาการศึกษา จัดแผนชั้นเรียนเต็มรูป จัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสม
8. เร่งดำเนินการเสริมสร้าง คุณธรรมจริยธรรม ระเบียบวินัยให้นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน

9. ปรับปรุงสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้และสร้างความร่วมมือกับชุมชนเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันของการแพร่ระบาดของสารเสพติดและเอดส์
 10. ส่งเสริมการพัฒนาประชาธิปไตยให้นักเรียนรู้จักแสดงความคิดเห็น การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
 11. ประสานงานและร่วมมือกับชุมชนในท้องถิ่น พัฒนาการจัดการศึกษาเข้าสู่การปฏิรูปการศึกษา
 12. จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สนองต่อความต้องการของผู้ปกครอง นักเรียนและชุมชน
 13. ปรับปรุงประสิทธิภาพระบบการบริหารด้านคอมพิวเตอร์ เพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้ของครูและนักเรียน ตลอดจนการบริหารสถานศึกษา
 14. พัฒนาระบบการบริหารงาน ระบบฐานข้อมูล สารสนเทศที่เป็นปัจจุบัน สามารถติดตาม นิเทศตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
 15. ส่งเสริมบุคลากรและนักเรียน ให้ตระหนักถึงความสำคัญของการฟื้นฟู อนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรมเอกลักษณ์ไทย และมีการดำเนินกิจกรรมอย่างเต็มรูปแบบและต่อเนื่อง
 16. จัดระบบการบริหารงบประมาณที่มุ่งเน้นผลงานให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียนโดยตรง
- วิสัยทัศน์ ได้แก่**
- โรงเรียนภูเขียว เป็นเลิศทางวิชาการ ได้มาตรฐานการศึกษา พัฒนาสู่ความเป็นสากล ภายใต้อุปราชูเศรษฐกิจพอเพียง
- พันธกิจ มีดังนี้**
1. จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 2. จัดการศึกษาของโรงเรียนสนองความต้องการของผู้เรียนทุกกลุ่มให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะตามมาตรฐานของการศึกษา
 3. จัดให้มีเทคโนโลยี นวัตกรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย สามารถรองรับการแสวงหาความรู้ของนักเรียนอย่างเพียงพอ
 4. ส่งเสริมพัฒนาความสามารถทางด้านศิลปะ ดนตรี กีฬาของนักเรียน
 5. จัดระบบการบริหารจัดการของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ
 6. ส่งเสริม สนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน
 7. ส่งเสริมพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรในโรงเรียนตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา
 8. จัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม อาคาร สถานที่ สาธารณูปโภคในโรงเรียนให้เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน และปลอดจากสิ่งเสพติดให้โทษ
 9. พัฒนาผู้เรียน ให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์

10. จัดการเรียนการสอนด้านวิชาชีพ ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น

11. ปลูกฝังให้นักเรียนเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม

เป้าหมายการจัดการศึกษา มีดังนี้

1. ผู้เรียนทุกคนมีคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์

2. ผู้เรียนทุกคนได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถ ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม

5. ส่งเสริมความสามารถพิเศษทางด้านวิชาการ

6. ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาอาชีพ ตามความถนัดและความสนใจ

7. ผู้เรียนทุกคนมีสุขภาพอนามัยที่ดี

8. ส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ เพื่อให้นักเรียนมีความสามารถในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ และกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

9. มีความคิดสร้างสรรค์ เชิงวิเคราะห์และมีวิจารณ์ญาณ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน มีดังนี้

1. นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย มีความรับผิดชอบและปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนา

2. นักเรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต มีความกตัญญูกตเวที มีความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่เห็นแก่ตัว

3. นักเรียนมีความประหยัดและใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า นำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต

4. นักเรียนเป็นผู้รู้จักอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีและภูมิปัญญาไทย

5. นักเรียนเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีนิสัยรักการอ่านและแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอยู่เสมอ

6. นักเรียนมีทักษะทางการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดไตร่ตรอง และคิดสร้างสรรค์

7. นักเรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

8. นักเรียนไม่เสพ หรือแสวงหาผลประโยชน์จากสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา หลีกเลียงสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรคภัยและอุบัติเหตุ รวมทั้งปัญหาทางเพศ

9. นักเรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬา

กิจกรรมนันทนาการในโรงเรียนภูเขียว

กิจกรรมนันทนาการในโรงเรียน ได้แก่ กิจกรรมกีฬา กิจกรรมเข้าค่ายพักแรมลูกเสือ-เนตรนารี กิจกรรมการประกวดวงดนตรีพื้นบ้าน กิจกรรมวันปีใหม่ กิจกรรมวันไหว้ครู และกิจกรรมค่ายผู้นำ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยต่างประเทศ

ฮัมฟรีย์ (Humphrey. 1970: 142) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ของการเข้าร่วมกิจกรรมนอกสถานศึกษากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยทำการวิจัยแบบกึ่งทดลอง กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ปกครองและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในกรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ จำนวน 1,240 คน โดยเลือกกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง 12 ประเภท เป็นเครื่องมือในการทดลอง โดยการสร้างโปรแกรมหลังจากนั้นทำการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยแบบทดสอบและสอบถามความรู้สึกร่วมกันไปด้วย ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ทั้งโดยรวมและรายด้านของแบบประเมินผลร้อยละ 15-20 สำหรับความคิดเห็นของผู้ปกครองมีความเห็นว่าควรมีกิจกรรมกลางแจ้งให้นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ สำหรับความเห็นของนักเรียน พบว่า นักเรียนชายชอบร่วมกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งมากกว่านักเรียนหญิง มีความต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และลำดับความชอบของกิจกรรมมีความใกล้เคียงกัน

เรย์เมอร์ (Raymore. 1994: 702) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับเปลี่ยนรูปแบบของพฤติกรรมการใช้เวลาว่างในช่วงที่เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สู่ช่วงวัยรุ่นในมหาวิทยาลัยจนถึงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงและการคงอยู่ของรูปแบบพฤติกรรมการใช้เวลาว่างตามช่วงวัยดังกล่าว ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกิจกรรมที่มีการเคลื่อนไหวทางร่างกาย กิจกรรมบันเทิง กิจกรรมที่บ้านและกิจกรรมการใช้เวลาว่างที่เสี่ยงอันตราย แต่จะมีการเปลี่ยนแปลงโดยการเข้าร่วมกิจกรรมการใช้เวลาว่างสูงขึ้นเมื่อเข้าเรียนระดับมหาวิทยาลัยจะมีการเปลี่ยนแปลงอีกครั้งเมื่อเข้าวัยผู้ใหญ่ตอนต้น

แม็คโดเวล (McDowell. 1996: 435) ได้ศึกษาเรื่องความปรารถนาและการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการในเวลาว่างเปรียบเทียบระหว่างเด็กวัยรุ่นปกติกับเด็กวัยรุ่นที่มีความผิดปกติทางสมองประเภทเรียนช้า ผลการวิจัยพบว่า เด็กวัยรุ่นทั้ง 2 กลุ่มมีความปรารถนาสูงในการใช้เวลาว่าง ได้แก่ การฟังดนตรี การดูภาพยนตร์ ดูโทรทัศน์ จับกลุ่มสนทนา วาดรูป ฟุตบอล กีฬา ส่วนกิจกรรมที่เด็กทั้ง 2 กลุ่มเข้าร่วมในเกณฑ์ต่ำ ได้แก่ การจับจ่ายสิ่งของ การกินอาหารนอกบ้านและการอ่านหนังสือ นอกจากนี้ ยังพบว่าปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้วัยรุ่นไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการตามที่ตนปรารถนาได้ก็คือความจำกัดทางด้านเวลาและโอกาส เด็กวัยรุ่นที่มีความผิดปกติทางสมองมีความปรารถนาที่จะเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการอยู่ในเกณฑ์ที่สูงกว่าวัยรุ่นที่ปกติ

โดวดาห์ (Dowdah. 2000: 85) ได้ศึกษากลุ่มเยาวชนเกี่ยวกับเขาวนอารมณ์โดยการทดลองกับเยาวชน 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการกับกลุ่มที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการมีคะแนนเขาวนอารมณ์ดีกว่ากลุ่มที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ

งานวิจัยในประเทศ

สายัณห์ สุขยิ่ง (2543: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการการเข้าร่วมกิจกรรมการออกกำลังกายของครูและเจ้าหน้าที่โรงเรียนในเครื่องมือชนิดคะแนนเฉลี่ยแห่งประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความต้องการการเข้าร่วมกิจกรรมการออกกำลังกายของครูและเจ้าหน้าที่โรงเรียนในเครื่องมือชนิดคะแนนเฉลี่ยแห่งประเทศไทย ประชากรและกลุ่มตัวอย่างเป็นครูและเจ้าหน้าที่โรงเรียนในเครื่องมือชนิดคะแนนเฉลี่ยแห่งประเทศไทย ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามถึงกลุ่มตัวอย่างจำนวน 648 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืน 600 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.59 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS/PC*) วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่มโดยการทดสอบค่าที่ (t -test) ผลการวิจัยพบว่า ครูและเจ้าหน้าที่โรงเรียนในเครื่องมือชนิดคะแนนเฉลี่ยแห่งประเทศไทย มีความต้องการการเข้าร่วมกิจกรรมการออกกำลังกาย อยู่ในระดับมากและความต้องการการเข้าร่วมกิจกรรมการออกกำลังกายของครูและเจ้าหน้าที่โรงเรียนในเครื่องมือชนิดคะแนนเฉลี่ยแห่งประเทศไทย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ดุษฎี สรวงษ์ (2545: บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาปัญหา สาเหตุของปัญหา และความต้องการในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมของสมาชิก ศูนย์เยาวชนเวรราชิน กลุ่มเป้าหมายที่ทำการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ สมาชิกของศูนย์เยาวชนเวรราชิน สำนักสวัสดิการสังคม กรุงเทพมหานคร ที่มีอายุระหว่าง 8-12 ปี จำนวน 126 คน โดยทำการวิจัยที่ศูนย์เยาวชนเวรราชิน เมื่อ พ.ศ. 2545 ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมของสมาชิกศูนย์เยาวชนเวรราชินโดยรวมอยู่ที่ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีปัญหาด้านอุปกรณ์อยู่ในระดับมาก ด้านกิจกรรมด้านการดำเนินงานและด้านส่วนตัวอยู่ในระดับปานกลาง

2. สาเหตุของปัญหาเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมของสมาชิกศูนย์เยาวชนเวรราชิน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านอุปกรณ์และด้านกิจกรรมอยู่ในระดับมาก ด้านสถานที่ ด้านการดำเนินงานและด้านส่วนตัวอยู่ในระดับปานกลาง

3. ความต้องการในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมของสมาชิกศูนย์เยาวชนเวรราชินโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความต้องการด้านกิจกรรม ด้านสถานที่และด้านอุปกรณ์อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านส่วนตัวและด้านการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง

จันทร์อินทร์ ชูทอง (2547: 65-68) ได้ศึกษาสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ทั้งสี่ด้าน ผลปรากฏว่า ความต้องการกิจกรรมนันทนาการด้านการจัดการดำเนินการของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก คือ การแข่งขันกีฬาหรือกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียน รองลงมา ความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับ

มาก คือ บุคลากรที่มีบุคลิกภาพดี สุขภาพสมบูรณ์แข็งแรงทั้งทางร่างกายและจิตใจ ความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ด้านสถานที่อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก คือ สถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการมีแสงสว่างเพียงพอและเหมาะสมกับกิจกรรมนันทนาการ และความต้องการด้านกิจกรรมนันทนาการ ของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก คือ กีฬาประเภทที่มีการปะทะ เช่น ฟุตบอล บาสเกตบอล

อุดม บุตตะ (2547: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนกีฬา สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ในการศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนกีฬา สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ใน 5 ด้าน ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนกีฬา สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทั้ง 5 ด้าน

2. นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนกีฬา สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ทุกชั้น มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทั้งห้าด้าน

3. นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนกีฬา สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากทั้งห้าด้าน

4. นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนกีฬา สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากทั้งห้าด้าน ยกเว้นชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีความต้องการด้านวันเวลาของการจัดกิจกรรมนันทนาการ อยู่ในระดับปานกลาง

สนธยา บุญไทย (2548: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการด้านการจัดดำเนินการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ด้านสถานที่อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

จากผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในต่างประเทศและในประเทศ จะเห็นได้ว่ากิจกรรมนันทนาการมีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับบุคคลทุกระดับ เป็นกิจกรรมจูงใจ สร้างเสริมความรู้ทักษะและเกิดความสนุกสนาน ฟังพอใจ ตลอดจนเป็นการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ของโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2553 (ฝ่ายทะเบียนและวัดผล ปีการศึกษา 2553)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1-6 โรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2553 โดยการเทียบตารางกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgen. 1970: 607-610) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 317 คน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างจำนวน 350 คน และทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบ่งชั้น (Stratified random sampling) และเทียบสัดส่วนจำแนกตามเพศ และระดับชั้นที่ปรากฏในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนโรงเรียนภูเขียว จำแนกตามเพศและระดับชั้น

ระดับชั้น	จำนวนประชากร (คน)			จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
มัธยมศึกษาปีที่ 1	297	328	625	32	35	67
มัธยมศึกษาปีที่ 2	235	329	564	25	35	61
มัธยมศึกษาปีที่ 3	229	288	517	25	31	56
มัธยมศึกษาปีที่ 4	203	329	532	22	35	57
มัธยมศึกษาปีที่ 5	185	368	553	20	40	59
มัธยมศึกษาปีที่ 6	195	269	464	21	29	50
รวม	1,344	1,911	3,255	145	205	350

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ชุด ได้แก่

ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์ (Interview) สภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียน โรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยสัมภาษณ์ผู้บริหาร อาจารย์ และบุคลากร จำนวน 4 คน ใน 4 ด้าน ประกอบด้วย

1. ด้านการจัดดำเนินการ
2. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ
3. ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก
4. ด้านกิจกรรมนันทนาการ

ชุดที่ 2 แบบสอบถาม (Questionnaire) ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียน โรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้
ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น เพศและระดับชั้น

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียน โรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ของ ไคเคิร์ท (Likert)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open- ended)

เกณฑ์การให้คะแนน

การให้คะแนนแบบสอบถามความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการได้กำหนดคะแนนไว้ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง มากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง มาก

คะแนน 3 หมายถึง ปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง น้อย

คะแนน 1 หมายถึง น้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลความหมายจากค่าเฉลี่ย โดยกำหนดค่าเฉลี่ย 1.00 เป็นค่าต่ำสุด และค่าเฉลี่ย 5.00 เป็นค่าสูงสุด แบ่งเป็น 5 ระดับ และใช้เกณฑ์ประเมินค่า ดังนี้

คะแนน 4.50 – 5.00 หมายถึง มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนน 3.50 – 4.49 หมายถึง มีความต้องการอยู่ในระดับมาก

คะแนน 2.50 – 3.49 หมายถึง มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนน 1.50 – 2.49 หมายถึง มีความต้องการอยู่ในระดับน้อย

คะแนน 1.00 – 1.49 หมายถึง มีความต้องการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้าตำราเอกสาร งานวิจัย ปรินทิพจน์ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนันทนาการ
2. ศึกษาสภาพโดยทั่วไปของโรงเรียนภูเขียวเพื่อดูสภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการ
3. สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า ดังนี้
 - 3.1 แบบสัมภาษณ์ ที่มีโครงสร้างเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการ
 - 3.2 แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มีระดับ ได้แก่ มากที่สุด มากปานกลาง น้อย น้อยที่สุด
 - 3.3 แบบสอบถามชนิดปลายเปิด เพื่อผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะอื่นๆ
4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอประธานและกรรมการควบคุมปรินทิพจน์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของสำนวนและภาษา
5. เสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 คน เพื่อตรวจสอบหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face validity)
6. นำแบบสอบถามไปให้ประธานและกรรมการควบคุมปรินทิพจน์ตรวจสอบอีกครั้งเพื่อพิจารณาความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
7. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับประชากรที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา จำนวน 30 คน จากนักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบแอลฟาของครอนบัค (Cronbach. 1970: 161) ได้ค่าเชื่อมั่นที่ระดับ 0.81

การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการทำวิจัยและขออนุญาตให้นักเรียน โรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ตอบแบบสอบถาม และขออนุญาตเชิญผู้ให้สัมภาษณ์ สำหรับผู้บริหาร อาจารย์ และบุคลากรนักเรียน โรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2
2. ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์และแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนโรงเรียนภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ด้วยตนเอง
3. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้อง แล้วนำแบบสอบถามไปดำเนินการวิเคราะห์หาค่าทางสถิติต่อไป

การจัดการกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดการกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อหาค่าสถิติดังนี้

1. แบบสอบถามชุดที่ 1 สรุปการสัมภาษณ์ของสภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียน โรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 แล้วนำเสนอในรูปแบบความเรียง

2. แบบสอบถามชุดที่ 2 ดำเนินการดังนี้

2.1 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 โดยแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

2.2 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 2 ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ คำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

2.3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ตามตัวแปร เพศ โดยใช้สถิติการทดสอบค่าที (t-test) และระดับชั้น โดยใช้สถิติการทดสอบค่าเอฟ (F-test) หากพบว่าข้อมูลมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' Method) (ธานินทร์ ศิลป์จารุ. 2549 : 201)

2.4 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 3 มาสรุป แล้วนำเสนอในรูปแบบความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

1.2 ค่าเฉลี่ย (Means)

1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

2. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ ทดสอบค่าที (t-test) และ ทดสอบค่าเอฟ (F-test)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน ดังนี้

n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์การแจกแจงแบบที (t-distribution)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์การแจกแจงแบบเอฟ (F-distribution)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของค่าความเบี่ยงเบนกำลังสอง (Means of square)
SS	แทน	ผลรวมกำลังสองของค่าความเบี่ยงเบน (Sum of square)
df	แทน	ค่าแห่งความเป็นอิสระ (Degree of freedom)
P	แทน	ความน่าจะเป็นหรือโอกาส (Probability)
*	แทน	ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลมาดำเนินการวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิเคราะห์ตามลำดับ ดังต่อไปนี้

ชุดที่ 1 การวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์สภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการของผู้บริหาร อาจารย์และบุคลากรผู้รับผิดชอบงานกิจกรรมนันทนาการโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2

ชุดที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม เกี่ยวกับความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 แบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open-ended)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ชุดที่ 1 การสัมภาษณ์สภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการของผู้บริหาร อาจารย์และบุคลากร ผู้รับผิดชอบงานกิจกรรมนันทนาการโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 มีดังนี้

1. นโยบาย

1.1 ส่งเสริมการจัดกิจกรรมนันทนาการให้ผู้เรียนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ไม่เกี่ยวข้องกับอบายมุขและยาเสพติด

1.2 ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ เน้นให้ผู้เรียนมีสุขภาพจิตที่ดี มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สามารถปรับตัวในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะในการทำงานเป็นหมู่คณะ สามารถนำประโยชน์ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและเหมาะสม

2. การจัดสรรงบประมาณ

2.1 งบประมาณที่ได้รับจากภาครัฐยังไม่เพียงพอ ต้องขอการสนับสนุนจาก ผู้ปกครอง ชุมชนและภาคเอกชนในอำเภอ

2.2 การขออนุมัติงบประมาณเพื่อการจัดกิจกรรมเป็นไปด้วยยาก

3.การดำเนินการ

3.1 แผนงาน

3.1.1 ยังไม่มีการกำหนดกิจกรรมหลักตลอดปีของโรงเรียนให้ชัดเจน เพื่อ กำหนดกิจกรรมนันทนาการและงบประมาณที่สอดคล้องกับกิจกรรมหลัก

3.1.2 มีการส่งเสริมกิจกรรมนันทนาการหลายรูปแบบ เช่น กีฬา ดนตรี การ อ่านหนังสือ การนำทัศนศึกษา เป็นต้น และจัดการแข่งขันเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการเพื่อความ เป็นเลิศ

3.2 บุคลากร

3.2.1 มีคุณสมบัติ ความรู้ ความสามารถ พร้อมทั้งจะดำเนินงานตามแผน ทุกคน

3.2.2 มีการกำหนดบุคลากรที่เหมาะสมเพื่อรับผิดชอบกิจกรรม

3.2.3 เพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ให้กับบุคลากรโดยการจัดส่งฝึกอบรม สัมมนา เช่น หลักสูตรการเป็นผู้นำนันทนาการ เป็นต้น

3.2.4 มีบุคลากรที่ผ่านการฝึกอบรมสัมมนา จัดกิจกรรมนันทนาการอย่างต่อเนื่อง

4. สถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก

4.1 สถานที่มีความเหมาะสม มีอุปกรณ์พื้นฐาน

4.2 บริเวณโรงเรียนที่กว้างขวางสามารถประยุกต์ใช้จัดกิจกรรมนันทนาการ ได้หลายรูปแบบ

5. กิจกรรมนันทนาการที่มีอยู่ในโรงเรียน ได้แก่ กีฬา วังโยธวาทิตขนาดเล็ก ดนตรีไทย ดนตรีสากล นอกจากนี้ยังมีชมรมนักเรียนที่ช่วยส่งเสริมนันทนาการในโรงเรียน เช่น การเล่นนิทาน การเล่นเกม เป็นต้น

ชุดที่ 2 การสอบถามความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2

ตาราง 2 จำนวนและค่าร้อยละข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำแนกตามตัวแปรเพศและระดับชั้น (n = 350)

ตัวแปร		จำนวน (n)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	145	41.40
	หญิง	205	58.60
	รวม	350	100.00
ระดับชั้น	มัธยมศึกษาปีที่ 1	67	19.10
	มัธยมศึกษาปีที่ 2	61	17.40
	มัธยมศึกษาปีที่ 3	56	16.00
	มัธยมศึกษาปีที่ 4	57	16.30
	มัธยมศึกษาปีที่ 5	59	16.90
	มัธยมศึกษาปีที่ 6	50	14.30
	รวม	350	100.00

จากตาราง 2 แสดงว่า นักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ มีจำนวนทั้งสิ้น 350 คน จำแนกตามตัวแปรได้ดังนี้

1. เพศ พบว่า นักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 เป็นเพศชาย จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 41.40 และเป็นเพศหญิง จำนวน 205 คน คิดเป็นร้อยละ 58.60

2. ระดับชั้น พบว่า นักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 มัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 19.10 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 17.40 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 16.00 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 16.30 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 16.90 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 14.30

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ด้านการจัดดำเนินการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ด้านสถานที่อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านกิจกรรมนันทนาการ ทำการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมายระดับค่าเฉลี่ย แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ ข้อมูลเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ความต้องการ โดยทดสอบค่าที่ (t - test) และ(F - test)โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง ดังตาราง 3 - 12

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมาย ความต้องการการจัดกิจกรรม
นันทนาการของนักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ
เขต 2 เป็นรายด้านและรายข้อ (n = 350)

ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
ด้านการจัดดำเนินการ			
1. การกำหนดนโยบายในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมนันทนาการ	3.84	0.73	มาก
2. การจัดโครงการเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมนันทนาการอย่างต่อเนื่อง	3.85	0.73	มาก
3. การจัดกิจกรรมนันทนาการตามแผนการที่วางไว้ล่วงหน้า	3.70	0.84	มาก
4. การกำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ	3.78	0.85	มาก
5. การประชาสัมพันธ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ	3.85	0.84	มาก
6. จัดเวลาเพื่อให้นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรม นันทนาการ	3.94	0.89	มาก
7. การจัดสรรงบประมาณด้านกิจกรรมนันทนาการ	3.79	0.94	มาก
8. การจัดเตรียมพื้นที่สำหรับการทำกิจกรรมนันทนาการ	3.86	0.86	มาก
9. การจัดสถานที่ร่วมกันเพื่อการจัดกิจกรรมนันทนาการ	4.01	0.86	มาก
ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ			
1. บุคลากรเบิกจ่ายอุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมนันทนาการ	3.74	0.83	มาก
2. บุคลากรให้คำแนะนำในการจัดกิจกรรมนันทนาการ	3.81	0.82	มาก
3. บุคลากรที่มีความเอาใจใส่นักเรียน	3.91	0.87	มาก
4. บุคลากรเป็นผู้มีบุคลิกภาพดี	3.92	0.85	มาก
5. บุคลากรดูแลด้านความปลอดภัย	3.93	0.86	มาก
6. บุคลากรทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการ	3.98	0.84	มาก
ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก			
1. สถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการที่ได้มาตรฐาน	4.03	0.84	มาก
2. สถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง	3.67	0.92	มาก
3. สถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการในร่ม	3.86	0.91	มาก
4. ที่นั่งสำหรับผู้นั่งชมกิจกรรมนันทนาการ	3.70	0.95	มาก
5. แสงสว่างเพียงพอและเหมาะสมกับกิจกรรมนันทนาการ	3.70	0.89	มาก
6. สถานที่เปลี่ยนเครื่องแต่งกายและตู้เก็บอุปกรณ์	3.95	1.04	มาก

ตาราง 3 (ต่อ)

ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
7. ห้องน้ำและห้องสุขามีจำนวนเพียงพอ	3.61	1.23	มาก
8. ห้องน้ำและห้องสุขามีความสะอาด	3.66	1.19	มาก
9. สถานที่พักผ่อนมีจำนวนเพียงพอ	3.79	1.03	มาก
10. สถานที่พักผ่อนมีความเป็นสัดส่วน	3.70	0.99	มาก
11. สนามกีฬาและสถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการมีจำนวนเพียงพอ	3.88	0.91	มาก
12. อุปกรณ์ในการจัดและประกอบกิจกรรมนันทนาการมีจำนวนเพียงพอ	3.86	0.89	มาก
13. อุปกรณ์ต่างๆมีมาตรฐานความปลอดภัย	3.87	0.89	มาก
14. อุปกรณ์ในการทำกิจกรรมนันทนาการอยู่ในสภาพพร้อมใช้	3.87	0.93	มาก
15. สถานที่และอุปกรณ์สำหรับปฐมพยาบาล	3.90	0.91	มาก
ด้านกิจกรรมนันทนาการ			
1. บาสเกตบอล	3.70	0.98	มาก
2. ฟุตบอล	4.01	0.90	มาก
3. วอลเลย์บอล	3.97	0.88	มาก
4. ตะกร้อ	3.59	1.01	มาก
5. เทเบิลเทนนิส	3.49	1.09	มาก
6. กรีฑา	3.69	1.00	มาก
7. เปตอง	3.63	1.03	มาก
8. มวยไทย	3.48	1.09	มาก
9. งานปั้น	3.42	1.59	มาก
10. วาดภาพ	3.75	1.00	มาก
11. งานประดิษฐ์	3.68	0.96	มาก
12. สะสมสิ่งของ	3.54	1.10	มาก
13. ดูโทรทัศน์ – ภาพยนตร์	3.86	1.13	มาก
14. การดนตรี	4.01	0.92	มาก
15. การร้องเพลง	4.03	0.93	มาก
16. แอโรบิก	3.37	1.09	มาก
17. การแสดงคอนเสิร์ต	3.95	1.10	มาก
18. การละคร	3.64	1.14	มาก

ตาราง 3 (ต่อ)

ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
19. อ่านหนังสือต่าง ๆ	3.69	1.01	มาก
20.ท่องเที่ยวทัศนศึกษา	4.09	0.92	มาก
21.การอยู่ค่ายพักแรม	3.85	0.98	มาก
22.เทศกาลคริสต์มาส,ปีใหม่	4.18	0.84	มาก
23.กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์	3.75	1.00	มาก
รวม	3.82	0.53	มาก

จากตาราง 3 แสดงว่า นักเรียนโรงเรียนภูเขียวสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการทุกด้านโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$, S.D. = 0.53) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนโรงเรียนภูเขียวสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการทุกข้ออยู่ในระดับมาก

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายความต้องการการจัดกิจกรรม
นันทนาการของนักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2
โดยรวมและรายด้าน (n= 350)

ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. ด้านการจัดดำเนินการ	3.85	0.57	มาก
2. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ	3.88	0.65	มาก
3. ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก	3.80	0.68	มาก
4. ด้านกิจกรรมนันทนาการ	3.75	0.59	มาก
รวม	3.82	0.53	มาก

จากตาราง 4 แสดงว่า นักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการทุกด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการจัดดำเนินการของนักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.57) ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ นักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.65) ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก นักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 0.68) และด้านกิจกรรมนันทนาการ นักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 0.59)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายความต้องการการจัดกิจกรรม
นันทนาการของนักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2
จำแนกตามเพศ (n = 350)

ความต้องการการจัด นันทนาการ	เพศชาย (n = 145)			เพศหญิง (n = 205)		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. ด้านการจัดดำเนินการ	3.81	0.53	มาก	3.87	0.60	มาก
2. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ	3.88	0.61	มาก	3.88	0.68	มาก
3. ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก	3.84	0.60	มาก	3.77	0.74	มาก
4. ด้านกิจกรรมนันทนาการ	3.78	0.60	มาก	3.73	0.58	มาก
รวม	3.83	0.74	มาก	3.81	0.57	มาก

จากตาราง 5 แสดงว่า ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยรวมของเพศชายและเพศหญิง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.74 และ $\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.57 ตามลำดับ) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการเพศชายและเพศหญิง ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่

1. ด้านการจัดดำเนินการเพศชายและเพศหญิง มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.53 และ $\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.60 ตามลำดับ)
2. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการเพศชายและเพศหญิง มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.61 และ $\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.68 ตามลำดับ)
3. ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกเพศชายและเพศหญิงมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.60 และ $\bar{X} = 3.77$, S.D. = 0.74 ตามลำดับ)
4. ด้านกิจกรรมนันทนาการเพศชายและเพศหญิง มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 0.60 และ $\bar{X} = 3.73$, S.D. = 0.58 ตามลำดับ)

ตาราง 6 วิเคราะห์เปรียบเทียบความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียน
ภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำแนกตามเพศ (n = 350)

ความต้องการการจัดกิจกรรม นันทนาการ	เพศชาย (n = 145)		เพศหญิง (n = 205)		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการจัดดำเนินการ	3.81	0.53	3.87	0.60	0.92	0.36
2. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ	3.88	0.61	3.88	0.68	0.62	0.95
3. ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก	3.84	0.60	3.77	0.74	1.03	0.30
4. ด้านกิจกรรมนันทนาการ	3.87	0.60	3.73	0.58	0.80	0.42
รวม	3.83	0.74	3.81	0.57	0.33	0.74

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 6 แสดงว่า นักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 เพศชายและเพศหญิง มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก เพศชายและหญิงมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยรวม และรายด้าน จำแนกตามระดับชั้น (n = 350)

ความต้องการ การจัดกิจกรรม นันทนาการ	ระดับชั้น																	
	มัธยมศึกษาปีที่ 1			มัธยมศึกษาปีที่ 2			มัธยมศึกษาปีที่ 3			มัธยมศึกษาปีที่ 4			มัธยมศึกษาปีที่ 5			มัธยมศึกษาปีที่ 6		
	n=67			n=61			n=56			n=57			n=59			n=50		
	$\bar{X}$	S.D.	ความ หมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความ หมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความ หมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความ หมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความ หมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความ หมาย
1.ด้านการจัดดำเนินการ	3.91	0.69	มาก	3.89	0.44	มาก	3.87	0.58	มาก	3.96	0.55	มาก	3.58	0.46	มาก	3.86	0.86	มาก
2.ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ	3.89	0.79	มาก	3.93	0.53	มาก	4.03	0.66	มาก	3.96	0.62	มาก	3.50	0.55	มาก	3.99	0.56	มาก
3.ด้านสถานที่อุปกรณ์และ สิ่งอำนวยความสะดวก	3.89	0.81	มาก	3.70	0.54	มาก	3.97	0.73	มาก	3.90	0.63	มาก	3.41	0.60	มาก	3.93	0.56	มาก
4.ด้านกิจกรรมนันทนาการ	3.85	0.64	มาก	3.69	0.54	มาก	3.72	0.72	มาก	3.73	0.52	มาก	3.57	0.47	มาก	3.94	0.53	มาก
รวม	3.89	0.66	มาก	3.81	0.40	มาก	3.81	0.57	มาก	3.89	0.48	มาก	3.51	0.44	มาก	3.93	0.46	มาก

จากตาราง 7 แสดงว่า นักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 มีความต้องการ การจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยรวม ทุกระดับชั้นอยู่ในระดับมาก ได้แก่ มัธยมศึกษาปีที่ 1 ($\bar{X}=3.89$, S.D=0.66), มัธยมศึกษาปีที่ 2 ($\bar{X}=3.81$, S.D=0.40), มัธยมศึกษาปีที่ 3 ($\bar{X}=3.81$, S.D=0.57), มัธยมศึกษาปีที่ 4 ($\bar{X}=3.89$, S.D=0.48), มัธยมศึกษาปีที่ 5 ($\bar{X}=3.51$, S.D=0.44)และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ($\bar{X}=3.93$, S.D=0.46)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ทุกระดับชั้น มีความต้องการ การจัดกิจกรรมนันทนาการทุกด้านอยู่ในระดับมาก

ตาราง 8 การเปรียบเทียบความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ ของนักเรียนโรงเรียนภูเขียว
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับชั้น
(n = 350)

ความต้องการจัดกิจกรรม นันทนาการ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS.	MS.	F	P
1. ด้านการจัดดำเนินการ	ระหว่างกลุ่ม	5	5.23	1.05	3.307*	0.006
	ภายในกลุ่ม	344	109.20	0.32		
	รวม	349	114.45			
2. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ	ระหว่างกลุ่ม	5	11.242	2.248	5.635*	0.001
	ภายในกลุ่ม	344	137.265	0.399		
	รวม	349	148.508			
3. ด้านสถานที่ อุปกรณ์และ สิ่งอำนวยความสะดวก	ระหว่างกลุ่ม	5	13.037	2.607	5.968*	0.001
	ภายในกลุ่ม	344	150.305	0.437		
	รวม	349	163.342			
4. ด้านกิจกรรมนันทนาการ	ระหว่างกลุ่ม	5	4.621	0.924	2.730	0.060
	ภายในกลุ่ม	344	116.113	0.339		
	รวม	349	120.734			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	5	6.997	1.399	5.304*	0.001
	ภายในกลุ่ม	344	90.502	0.264		
	รวม	349	97.499			

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 8 แสดงว่า นักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ที่อยู่ในระดับชั้นต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดดำเนินการด้านบุคลากรผู้ให้บริการ และด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก นักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ที่อยู่ในระดับชั้นต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านกิจกรรมนันทนาการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 9 การวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ของคะแนนเฉลี่ย ความต้องการการจัดกิจกรรม
นันทนาการ ของนักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ด้าน
การจัดดำเนินการจัดกิจกรรมตาม ระดับชั้น (n=350)

ความต้องการการจัด ระดับชั้น			ม. 1	ม. 2	ม. 3	ม. 4	ม. 5	ม. 6
กิจกรรมนันทนาการ								
		$\bar{X}$	3.91	3.89	3.87	3.96	3.58	3.86
ด้านการจัด ดำเนินการ	ม. 1	3.91	-	0.03	0.44	-0.04	0.33	-0.58
	ม. 2	3.89		-	0.01	-0.07	0.3	-0.02
	ม. 3	3.87			-	0.09	0.29	-0.01
	ม. 4	3.96				-	0.38*	0.1
	ม. 5	3.58					-	-0.28
	ม. 6	3.86						-

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 9 แสดงว่า นักเรียนโรงเรียนภูเขียว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กับชั้นปีที่ 5 มีความ
ต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ ด้านการจัดดำเนินการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.05 ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 10 การวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นของคะแนนเฉลี่ย ความต้องการการจัดกิจกรรม
 นันทนาการของนักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ด้าน
 บุคลากรผู้ให้บริการ จำแนกตาม ระดับชั้น (n=350)

ความต้องการการจัด กิจกรรมนันทนาการ		ระดับชั้น	ม. 1	ม. 2	ม. 3	ม. 4	ม. 5	ม. 6
		$\bar{X}$	3.89	3.93	4.03	3.96	3.50	3.99
ด้านบุคลากร ให้บริการ	ม. 1	3.89	-	-0.05	-0.15	-0.08	0.39*	-0.10
	ม. 2	3.93		-	-0.10	-0.03	-0.44*	-0.05
	ม. 3	4.03			-	0.07	0.54*	0.05
	ม. 4	3.96				-	0.47*	-0.03
	ม. 5	3.50					-	-0.49*
	ม. 6	3.99						-

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 10 แสดงว่า นักเรียนโรงเรียนภูเขียว ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 ปีที่ 2 ปีที่ 3 ปีที่ 4 และปีที่ 6 มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ แตกต่างกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 11 การวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ความต้องการการจัดกิจกรรม
 นันทนาการ ของนักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2
 ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก จำแนกตาม ระดับชั้น (n=350)

ความต้องการการจัด กิจกรรมนันทนาการ	ระดับชั้น		ม. 1	ม. 2	ม. 3	ม. 4	ม. 5	ม. 6
		$\bar{X}$	3.89	3.70	3.97	3.90	3.41	3.93
ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก	ม. 1	3.89	-	0.18	-0.08	-0.01	0.48*	-0.05
	ม. 2	3.70		-	-0.26	-0.20	0.29	-0.23
	ม. 3	3.97			-	0.06	0.55*	0.03
	ม. 4	3.90				-	0.49*	-0.04
	ม. 5	3.41					-	-0.52
	ม. 6	3.93						-

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 แสดงว่า นักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีที่ 3 และปีที่ 4 มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก แตกต่างกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 12 การวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ของคะแนนเฉลี่ย ความต้องการการจัดกิจกรรม
นันทนาการ ของนักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2
โดยรวม จำแนกตาม ระดับชั้น (n=350)

ความต้องการการจัด กิจกรรมนันทนาการ		ระดับชั้น	ม. 1	ม. 2	ม. 3	ม. 4	ม. 5	ม. 6
		$\bar{X}$	3.89	3.70	3.81	3.89	3.51	3.93
โดยรวม	ม. 1	3.89	-	0.07	0.01	0.01	0.37*	0.05
	ม. 2	3.70		-	0.09	0.08	0.29	0.12
	ม. 3	3.81			-	0.01	0.38*	0.03
	ม. 4	3.89				-	0.37*	0.04
	ม. 5	3.51					-	-0.42*
	ม. 6	3.93						-

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 12 แสดงว่า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีที่ 3 ปีที่ 4 และปีที่ 6 มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมแตกต่างกันกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 3 สรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่นๆ เกี่ยวกับความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของ ผู้วิจัยได้รวบรวมและสรุปได้ดังนี้

1. ด้านการจัดดำเนินการ

ควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการให้นักเรียนรับทราบอย่างทั่วถึง เช่น การประกาศหน้าเสาธง การติดป้ายประชาสัมพันธ์ตามอาคารต่างๆ

2. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ

ควรมีบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญในการให้คำแนะนำในการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ บุคลากรมีความเอาใจใส่นักเรียนและสามารถสื่อสารให้นักเรียนเข้าใจได้เป็นอย่างดี

3. ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก

ควรจัดให้มีอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกที่อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน มีคุณภาพและเพียงพอความต้องการของนักเรียน รวมถึงมีการบริการน้ำดื่มที่สะอาด

4. ด้านกิจกรรมนันทนาการ

4.1 ควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรักต่อโรงเรียน การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างรุ่นพี่กับรุ่นน้อง

4.2 ควรสนับสนุนกิจกรรมทางด้านกีฬาและดนตรี เช่น การส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันกีฬา ประกวดการเล่นดนตรี หรือร้องเพลง ทั้งในและนอก

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2
2. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ตามตัวแปรเพศและระดับชั้น

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียน โรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 เพื่อผู้เกี่ยวข้องจะได้นำข้อมูลที่ใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมนันทนาการให้เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 และให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ของโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2553 จำนวน 3,255 คน (ฝ่ายทะเบียนและวัดผล ปีการศึกษา 2553)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1-6 โรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2553 โดยเทียบจากตารางการประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgen. 1970: 607-610) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 317 คน ในการวิจัยครั้งนี้ใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบ่งชั้น (Stratified random sampling) จำนวน 350 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1.1 เพศ

1.2 ระดับชั้น

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียน

สมมุติฐานในการวิจัย

1. นักเรียน โรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน
2. นักเรียน โรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ที่มีระดับชั้นต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ชุด ได้แก่

ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์ (Interview) สภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียน โรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยสัมภาษณ์ครู-อาจารย์ จำนวน 4 คน ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดดำเนินการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการ

ชุดที่ 2 แบบสอบถาม (Questionnaires) ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียน โรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น เพศและระดับชั้น

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียน โรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open-ended)

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาค้นคว้าตำราเอกสาร งานวิจัย วิทยานิพนธ์ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนันทนาการ
2. ศึกษาสภาพโดยทั่วไปของโรงเรียนภูเขียวเพื่อดูสภาพกิจกรรมนันทนาการ
3. สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า
4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอประธานกรรมและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของสำนวนและภาษา
5. เสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 คน เพื่อตรวจสอบหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face validity)
6. นำแบบสอบถามไปให้ประธานและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบอีกครั้งเพื่อพิจารณาความถูกต้องและครบถ้วนของแบบสอบถาม
7. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจริงที่จะศึกษา จำนวน 30 คน จากนักเรียน โรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของ

แบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบแอลฟาของครอนบาค (Cronbach. 1970: 161) ได้ค่าเชื่อมั่นที่ระดับ 0.81

การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการทำวิจัยและขออนุญาตให้นักเรียน โรงเรียนญะฮ์ยิว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ตอบแบบสอบถาม และขออนุญาตเชิญผู้ให้สัมภาษณ์ สำหรับผู้บริหาร อาจารย์ และบุคลากร นักเรียน โรงเรียนญะฮ์ยิว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2
2. ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์และแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียน โรงเรียนญะฮ์ยิว จังหวัดชัยภูมิ ด้วยตนเอง
3. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้อง แล้วนำแบบสอบถามไปดำเนินการวิเคราะห์หาค่าทางสถิติต่อไป

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อหาค่าสถิติดังนี้

1. แบบสอบถามชุดที่ 1 สรุปการสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียน โรงเรียนญะฮ์ยิว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 แล้วนำเสนอในรูปแบบความเรียง
2. แบบสอบถามชุดที่ 2 เกี่ยวกับความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียน โรงเรียนญะฮ์ยิว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ดำเนินการดังนี้
 - 2.1 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง
 - 2.2 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 2 ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดดำเนินการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ด้านสถานที่อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านกิจกรรมนันทนาการ มาดำเนินการดังนี้
 - 2.2.1 คำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง
 - 2.2.2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียน โรงเรียนญะฮ์ยิว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ตามตัวแปร เพศ โดยใช้สถิติการทดสอบค่าที (t-test) และระดับชั้น โดยใช้สถิติการทดสอบค่าเอฟ (F-test) หากพบว่าข้อมูลมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' method) (ธำนิษฐ์ ศิลป์จารุ. 2549 : 201)

2.3 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ นำข้อมูลมาสรุป แล้วนำเสนอในรูปแบบเรียง

สรุปผลการวิจัย

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่องสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การสัมพัทธ์สภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการของผู้บริหาร อาจารย์และบุคลากรผู้รับผิดชอบงานกิจกรรมนันทนาการโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 สรุปได้ดังนี้

1.1 นโยบาย

ส่งเสริมการจัดกิจกรรมนันทนาการให้ผู้เรียนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ไม่เกี่ยวข้องกับอบายมุขและยาเสพติด การจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ เน้นให้ผู้เรียนมีสุขภาพจิตที่ดี มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สามารถปรับตัวในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะในการทำงานเป็นหมู่คณะ สามารถนำประโยชน์ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและเหมาะสม

1.2 การจัดสรรงบประมาณ

งบประมาณที่ได้รับจากภาครัฐยังไม่เพียงพอ ต้องขอการสนับสนุนจากผู้ปกครอง ชุมชนและภาคเอกชนในอำเภอ และการขออนุมัติงบประมาณเพื่อการจัดกิจกรรมเป็นไปด้วยยาก

1.3 การดำเนินการ

แผนงานยังไม่มีกำหนดกิจกรรมหลักตลอดปีของโรงเรียนให้ชัดเจน เพื่อกำหนดกิจกรรมนันทนาการและงบประมาณที่สอดคล้องกับกิจกรรมหลัก มีการส่งเสริมกิจกรรมนันทนาการหลายรูปแบบ เช่น กีฬา ดนตรี การอ่านหนังสือ การนำทัศนศึกษา เป็นต้น และจัดการแข่งขันเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการเพื่อความเป็นเลิศ ด้านบุคลากร มีคุณสมบัติ ความรู้ความสามารถพร้อมที่จะดำเนินงานตามแผนทุกคน มีการกำหนดบุคลากรที่เหมาะสมเพื่อรับผิดชอบกิจกรรม มีการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ให้กับบุคลากรโดยการจัดส่งฝึกอบรมสัมมนา และบุคลากรที่ผ่านการฝึกอบรมสัมมนา จัดกิจกรรมนันทนาการอย่างต่อเนื่อง

1.4 ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก มีความเหมาะสม มีอุปกรณ์พื้นฐาน บริเวณโรงเรียนมีพื้นที่กว้างขวางสามารถประยุกต์ใช้จัดกิจกรรมนันทนาการได้หลายรูปแบบ

1.5 กิจกรรมนันทนาการที่มีอยู่ในโรงเรียน ประกอบด้วย กีฬา วงโยธาขนาดเล็ก ดนตรีไทย ดนตรีสากล ชมรมนักเรียนที่ช่วยส่งเสริมนันทนาการในโรงเรียน เช่น การเล่นกีฬา การเล่นดนตรี เป็นต้น

2. การสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 สรุปได้ดังนี้

2.1 นักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำนวน 350 คน แบ่งเป็นเพศชาย จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 41.40 และเพศหญิง จำนวน 205 คน คิดเป็นร้อยละ 58.60

2.2 นักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำนวน 350 คน แบ่งเป็น 6 ชั้น ได้แก่ มัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 19.10 มัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 17.40 มัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 16.00 มัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 16.30 มัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 16.90 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 14.30

3. การสอบถามความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 สรุปได้ดังนี้

3.1 ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียน โรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการทุกด้านอยู่ในระดับมาก

3.2 ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียน โรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ที่เป็นเพศชายและเพศหญิงมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับมาก และพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าเพศชายและเพศหญิงมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการทุกด้านอยู่ในระดับมาก

3.4 ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียน โรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ที่อยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับมากและพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านักเรียนทุกระดับชั้นมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการทุกด้านอยู่ในระดับมาก

3.4 เปรียบเทียบความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียน โรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปร เพศ และระดับชั้น สรุปได้ดังนี้

3.4.1 นักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านักเรียนโรงเรียนภูเขียว ที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการด้านการจัดดำเนินการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการและด้านกิจกรรมนันทนาการ ไม่แตกต่างกัน ส่วนนักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก แตกต่างกัน

3.4.2 นักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ที่มีระดับชั้นต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมแตกต่างกัน เมื่อ

พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดดำเนินการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการและด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก แตกต่างกัน ส่วนนักเรียนโรงเรียนภูเขียว ที่มีระดับชั้นต่างกัน มีความต้องการด้านกิจกรรมนันทนาการ ไม่แตกต่างกัน เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบดังนี้

3.4.2.1 ด้านการจัดดำเนินการ พบว่านักเรียนโรงเรียนภูเขียว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

3.4.2.2 ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ พบว่านักเรียนโรงเรียนภูเขียว ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีที่ 2 ปีที่ 3 ปีที่ 4 และปีที่ 6 มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

3.4.2.3 ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่านักเรียนโรงเรียนภูเขียว ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีที่ 3 และปีที่ 4 มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

4. การตอบแบบสอบถามปลายเปิดมีข้อเสนอแนะสรุปได้ดังนี้

4.1 ด้านการจัดดำเนินการ มีข้อเสนอแนะว่า ควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการให้นักเรียนรับทราบอย่างทั่วถึง เช่น การประกาศหน้าเสาธง การติดป้ายประชาสัมพันธ์ตามอาคารต่างๆ

4.2 ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ มีข้อเสนอแนะว่า ควรมีบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญในการให้คำแนะนำในการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ บุคลากรมีความเอาใจใส่ต่อนักเรียนและสามารถสื่อสารให้นักเรียนเข้าใจได้เป็นอย่างดี

4.3 ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก มีข้อเสนอแนะว่า ต้องการให้มีอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกที่อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน มีคุณภาพ และเพียงพอกับความต้องการของนักเรียน รวมถึงมีการบริการน้ำดื่มที่สะอาด

4.4 ด้านกิจกรรมนันทนาการ มีข้อเสนอแนะว่า ควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรักต่อโรงเรียน การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างรุ่นพี่กับรุ่นน้อง และควรสนับสนุนกิจกรรมทางด้านกีฬาและดนตรี เช่น การส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันกีฬา ประกวดการเล่นดนตรีหรือร้องเพลง ทั้งในและนอกโรงเรียน

อภิปรายผล

1.ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ที่มีนโยบายส่งเสริมการจัดกิจกรรมนันทนาการให้ผู้เรียนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ไม่เกี่ยวข้องกับอบายมุขและยาเสพติดและส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ เน้นให้ผู้เรียนมี

สุขภาพจิตที่ดีมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์สามารถปรับตัวในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการทำงานเป็นหมู่คณะ สามารถนำประโยชน์ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะการจัดกิจกรรมในโรงเรียนเป็นไปตามนโยบายของแต่ละโรงเรียนซึ่งสอดคล้องตามทฤษฎีการจัดนันทนาการในโรงเรียนของ สมบัติ กาญจนกิจ (2544: 38-56) ที่กล่าวว่า โรงเรียนสถาบันหนึ่งของสังคมที่มีหน้าที่จัดการศึกษาให้เด็กและเยาวชนอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียนตามอัธยาศัยของบุคคลที่พึงจะกระทำได้ ดังนั้น รัฐจึงได้ออกกฎหมายบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ เพื่อให้เยาวชนของชาติได้เข้าศึกษาเล่าเรียนในภาควิชาบังคับอย่างน้อยสำเร็จการศึกษาขั้นพื้นฐาน 6 ปี และมีนโยบายขยายการศึกษาภาคบังคับขึ้นเป็น 9 ปี เพื่อให้เยาวชนได้พัฒนาและเข้าใจการเจริญเติบโต ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์สังคมศึกษา และเพื่อให้เขามีโอกาสสามารถประกอบอาชีพ และเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติต่อไป

2.ผลการวิเคราะห์ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ชัยภูมิ มี 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการจัดดำเนินการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ด้านสถานที่อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านกิจกรรมนันทนาการ อภิปรายผลได้ดังนี้

นักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกิจกรรมนันทนาการนั้นช่วยกระตุ้นให้นักเรียนได้แสดงความสามารถพิเศษ ความถนัด และความสนใจของตนเอง โดยไม่มีการบังคับ ทำให้นักเรียนได้รับความพึงพอใจ มีความสุข สนุกสนาน ดังที่ สมบัติ กาญจนกิจ (2535:130) กล่าวว่า นักเรียนแต่ละคนจะประสบความสำเร็จ หรือมีความเจริญเติบโต พัฒนาทางร่างกายและจิตใจได้มากน้อย หรือรวดเร็วต่างกันขึ้นอยู่กับนักเรียนได้มีโอกาสร่วมกิจกรรมในเวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เพราะนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมเวลาว่าง จะค้นพบสิ่งที่เขาต้องการและสิ่งที่เป็นความถนัดตามธรรมชาติของตัวเองได้เป็นอย่างดีที่ทำให้เขาสามารถพัฒนาตัวเองไปในแนวทางที่เหมาะสม เป็นการส่งเสริมให้สุขภาพดีทั้งร่างกายและสุขภาพจิต

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

นักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ ด้านการจัดดำเนินการ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนต้องการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมนันทนาการแก่นักเรียนทั้งในหลักสูตรและนอกหลักสูตร สอดคล้องกับต่อสกุล สกุลสิริชาติ (2549: 66) ได้ศึกษาสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 4 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 พบว่า นักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 4 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ด้านบริหารจัดการและดำเนินการ อยู่ในระดับมาก

นักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ

นักเรียนต้องการให้มีบุคลากรที่มีความชำนาญมาช่วยแนะนำในการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการทำให้กิจกรรมน่าสนใจ เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และมั่นใจในความปลอดภัย สอดคล้องกับมานะ หมอชาติ (2540: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการใช้เวลาว่างเพื่อการออกกำลังกายของนักเรียนนายเรืออากาศ พบว่า นักเรียนนายเรืออากาศส่วนมากมีความต้องการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการเกี่ยวกับการใช้เวลาว่างเพื่อการออกกำลังกาย โดยมีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด คือมีบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญให้คำแนะนำในกิจกรรม

นักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ ด้านสถานที่อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานที่ที่เป็นพื้นที่ หรือสภาพแวดล้อมที่นักเรียนสามารถเข้าไปทำกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดความสนุกสนาน ผ่อนคลายหรือ เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ นักเรียนจึงต้องการสถานที่อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสม มีจำนวนที่เพียงพอทำให้นักเรียนทุกคนได้มีโอกาสได้เข้าร่วมกิจกรรม สอดคล้องกับ หลักการจัดกิจกรรมนันทนาการของ คณิต เขียววิชัย (2531: 122-123) เรื่องการจัดการสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์ต่างๆ ทางนันทนาการ มีความสำคัญสำหรับการจัดกิจกรรมนันทนาการประกอบด้วย การจัดสถานที่ สวยงาม บรรยากาศที่ดี ร่มรื่น มีพื้นที่สามารถประกอบกิจกรรมได้สะดวกปลอดภัย การจัดอุปกรณ์มีสภาพพร้อมใช้ มีระบบการดูแลเบิกใช้ การดูแลซ่อมแซมอุปกรณ์ บางชนิดควรบอกวิธีการเล่น มีจำนวนเพียงพอหลากหลายชนิดเพื่อให้สมาชิกเลือกใช้ตามความสนใจและการบริการสิ่งอำนวยความสะดวก อาหาร เครื่องดื่ม ของที่ระลึก ห้องน้ำ ห้องเก็บเสื้อผ้าอุปกรณ์ เป็นต้น

นักเรียนนักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ ด้านกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกิจกรรมนันทนาการต่างๆ จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีสมรรถภาพทางกายสูงขึ้น ผ่อนคลายความตึงเครียด กระตุ้นให้มีการแสดงออก เพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ความชำนาญตามความถนัดและความสนใจของนักเรียน สอดคล้องกับ จันทรอินทร์ ชูทอง (2547: 65 - 68) ได้ศึกษาสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่า นักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 มีความต้องการด้านกิจกรรมนันทนาการ อยู่ในระดับมาก

3.ผลการเปรียบเทียบความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำแนกตามตัวแปรเพศและระดับชั้นอภิปรายผลได้ดังนี้

นักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ส่วนรายด้าน นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการด้านสถานที่อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนทั้งเพศชายและเพศหญิงต่างก็ปรารถนาที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิต กิจกรรม

นั้นหนาการจึงมีส่วนช่วยพัฒนาอารมณ์ สุขภาพ และสมรรถภาพ ส่งเสริมสุขภาพจิต ลดความเครียด เพิ่มพูนประสบการณ์ ทำให้นักเรียนทุกคนพบตนเองและเกิดการพัฒนาไปในทางที่เหมาะสม ดังที่ ปราโมทย์ ปรีไทย (2551: 106) กล่าวว่า ความปรารถนาต้องการตอบสนองให้กับร่างกายเพื่อคลายความเครียด หรือพัฒนาสุขภาพกาย ใจ นั้น ทุกคนมีความต้องการเหมือนกัน ซึ่งกิจกรรมนั้นหนาการต่างๆ ล้วนแล้วแต่เป็นเครื่องมือ หรือสื่อที่ส่งเสริมให้เกิดผลการพัฒนาสุขภาพกายและใจ สามารถผ่อนคลายความเครียดได้ทั้งเพศชายและเพศหญิง ได้เท่าเทียมกัน เพราะกิจกรรมนั้นหนาการที่โรงเรียนจัดไว้ นั้นล้วนแล้วแต่ส่งเสริมความต้องการทางด้านร่างกายทั้งสิ้น จึงเป็นการให้โอกาสและสิทธิเท่าเทียมกันในการแสวงหา สิ่งทดแทนต่อความต้องการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุดม บุตตะ (2547: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนั้นหนาการของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนกีฬา สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ในการศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนั้นหนาการของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนกีฬา สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ในห้าด้าน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนกีฬา สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความต้องการการจัดกิจกรรมนั้นหนาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากทั้ง ห้าด้าน

นักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ที่มีระดับช่วงชั้นต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนั้นหนาการ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนแต่ละระดับช่วงชั้นต่างก็มีความต้องการให้ทางโรงเรียนจัดกิจกรรมนั้นหนาการเพื่อให้นักเรียนทุกคนได้มีโอกาสเข้าร่วมโดยมิได้กำหนดเพศ อายุ ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดมนุษยสัมพันธ์ รู้จักการทำงานเป็นทีม สอนคุณค่าสังคมการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ลดความเห็นแก่ตัว ทำให้เกิดความสามัคคีและความเข้าใจอันดีในหมู่คณะ ดังที่ รัช สตรอง (Ruth Strong. 1951: 495) กล่าวว่าผู้ทำการวิจัยได้ศึกษานักเรียนนักศึกษาในระดับวิทยาลัยและระดับมหาวิทยาลัย ในช่วงอายุเฉลี่ย ซึ่งเป็นวัยที่เริ่มเข้าสู่ผู้ใหญ่ตอนต้น ลักษณะการเข้าสังคมจะสอนให้มีความสนใจในกิจกรรมต่างๆ ในสังคมมากขึ้น โดยการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สโมสร จัดการแสดงต่างๆ หรือกิจกรรมภายในสถานศึกษาอยู่บ่อยๆ เด็กวัยรุ่นหรือวัยที่ศึกษา จะเกิดความเครียดมากกับกฎระเบียบต่างๆ ของสถาบันจึงพยายามแสดงออกโดยใช้กิจกรรมเป็นสื่อ เพื่อผ่อนคลายภาวะความเครียดต่างๆ และกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นจะเกิดความพึงพอใจ ทำให้เกิดพัฒนาการทางสังคม มีกฎระเบียบของสังคมเฉพาะขึ้น อันเป็นการเรียนรู้ประสบการณ์ทางสังคม เมื่อพิจารณารายด้านด้านกิจกรรมนั้นหนาการ ไม่แตกต่างกัน แต่ด้านการจัดดำเนินการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ และด้านสถานที่อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนที่มีระดับต่างกัน มีความพร้อมทางร่างกาย ประสบการณ์ ความชำนาญ ทักษะที่แตกต่างกัน รวมถึงความถนัดและทักษะทางกิจกรรม จึงทำให้นักเรียนมีความ

ต้องการด้านการจัดดำเนินการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการและด้านสถานที่อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผลการวิจัย เรื่องความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ข้างต้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่า

1. ควรสอบถามความต้องการของนักเรียนส่วนใหญ่ก่อนดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการ
2. ควรจัดบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญทางด้านกิจกรรมนันทนาการโดยตรงช่วยให้คำแนะนำในการดำเนินกิจกรรมนันทนาการ
3. ควรจัดสถานที่บริการนันทนาการ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ให้เหมาะสมและเพียงพอแก่นักเรียนที่ขอใช้บริการ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการระหว่างโรงเรียนอื่น ๆ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ชัยภูมิ
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ชัยภูมิ กับเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- จันทร์อินทร์ ชูทอง. (2547). ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. ปรินญานิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จุไร ชันประเสริฐ. (2531). มนุษย์สัมพันธ์. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- ชูชีพ เยาวพัฒน์. (2543). นันทนาการ. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรินติ้ง เฮ้าส์.
- ดุษฐ์ สรวงจันทร์. (2545). การศึกษาปัญหาสาเหตุของปัญหาและความต้องการในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมของสมาชิก ศูนย์เยาวชนเวรราชิน. กรุงเทพฯ.
- ดวงใจ ปราบงเหลือม. (2553, 11 มีนาคม). สัมภาษณ์โดย เอกราช กุ้เขียว ที่โรงเรียนภูเขียว.
- ต่อสกุล สกุลสิริชาติ. (2549). สภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 4 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1. ปรินญานิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2549). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. กรุงเทพฯ: วี.อินเตอร์พรีน.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2532). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปัญญา อุ้วอ้วนน้ำ. (2551). สภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรบริษัท โกซอฟท์ (ประเทศไทย) จำกัด. ปรินญานิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บรรยงค์ โตจินดา. (2545). พิมพ์ครั้งที่ 2. องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ: อมรการพิมพ์.
- ปราโมทย์ ปรีไทย. (2551). ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3. ปรินญานิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พีระพงศ์ บุญศิริ. (2542). นันทนาการและการจัดการ. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรินติ้ง เฮ้าส์.
- พุทธานุกร จิระชนากัทร. (2549). สภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร. ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์. ปรินญานิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- มานะ หมอยาดี. (2540). การใช้เวลาว่างเพื่อการออกกำลังกายของนักเรียนนายเรืออากาศ. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ร็อบบิ้นส์, สตีเฟนส์ พี. (2550). การจัดการและพฤติกรรมองค์กร. แปลโดย วิรัช สงวนวงศ์วาน.
กรุงเทพฯ: เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน่า.
- โรงเรียนภูเขียว. (2553). ประวัติโรงเรียนภูเขียว . สืบค้นเมื่อ 8 มีนาคม 2553,จาก
<http://www.phukhieo.ac.th/webnew/>
- สายัญห์ สุขยิ่ง. (2543). ความต้องการการเข้าร่วมกิจกรรมการออกกำลังกายของครูและ
เจ้าหน้าที่ โรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียล แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์
ศศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- สนธยา บุญไทย. (2548). สภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับชั้น
มัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. วิทยานิพนธ์ วท.ม.
(การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- สมเกียรติ เนตรประเสริฐ. (2543). กิจกรรมนันทนาการ. นครสวรรค์: ศรีรัตนการพิมพ์.
- สมบัติ กาญจนกิจ. (2535). นันทนาการชุมชนและโรงเรียน. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- .(2544). นันทนาการและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักพัฒนาการท่องเที่ยว. แผนพัฒนานันทนาการแห่งชาติ ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2550-2554. กรุงเทพฯ:
สำนักพัฒนาการท่องเที่ยว.
- หลักการบริหารด้วย 4M. (2553). หลักบริหาร 4M . สืบค้นเมื่อ 8 มิถุนายน 2553,จาก
<http://watsil.spaces.live.com/Blog/cns!33BAF2972FF841A7!876.entry>
- เอนก หงษ์ทองคำ. (2542). นันทนาการกับสังคม. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- อุดม บุตตะ. (2547). สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนมัธยมศึกษา
ตอนปลาย โรงเรียนกีฬา สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. วิทยานิพนธ์ วท.ม.
(การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- Ann, Elisabeth D.A. (1997, April). A Survey of Lifetime Sports Needs and Interests of
Senior Citizens in Middle Tennessee. *Dissertation Abstracts International*.
37(10) : 634 – A.
- Cronbach, Lee. Joseph. (1970). *Essential of Psychological Testing*. 3 rd.ed. New York :
Harper.
- Humphrey, Robert D. (1970). The Relationship of Participation in out of school Activities to
school Achievement. *Thesis Abstract*. No.6, Indiana : School of Indiana
University.
- Krejcie, Robert V; & Morgan. Daryle M. (1970, September). Determining Sample Size for
Research activities, *Educational and Psychological Measurement*. 30 (3) : 608.

- Maslow, Abraham Horold. (1970). *Motivation and personality*. 2nd ed. New York : Harper and Row.
- McDowell, Linada Lee Goette. (1996, May). Leisure Recreational Preferences and Practices Among Adolescents with and Without Mental Retardation. *Dissertation Abstracts international*. 56(11) : 435 - A.
- Nord, M. (1998). *The Association of Forest Recreation with Environmentalism*. *Psychology Literature*. Wisconsin : University of Wisconsin.
- Raymore, Leslie Ann. (1994, August). The Tradition from Adolescence to Young Adulthood: Predictors of Leisure Behavior. *Dissertation Abstracts International*. 56(20): Dai-A.

ภาคผนวก ก
แบบสัมภาษณ์ และ
แบบสอบถาม เพื่อการวิจัยเรื่อง
สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ
โรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2

**ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์สภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการ
โรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2**

คำถามเพื่อการสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้บริหาร
อาจารย์และบุคลากรผู้รับผิดชอบงานกิจกรรมนันทนาการ โรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำนวน 5 หัวข้อ ดังนี้

1.นโยบาย

.....

.....

2.การจัดสรรงบประมาณ

.....

.....

3.การดำเนินการ

- แผนงาน

.....

.....

- บุคลากร

.....

.....

4.สถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก

.....

.....

5. กิจกรรมนันทนาการที่มีอยู่ในโรงเรียน

.....

.....

ชุดที่ 2 แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียน
โรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียน โรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ซึ่งจะไม่เกิดผลต่อการเรียนของนักเรียนแต่อย่างใด แต่จะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนในการจัดกิจกรรมนันทนาการให้เพียงพอและเหมาะสมกับนักเรียนในโรงเรียนต่อไป

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียนภูเขียว
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

ขอขอบคุณนักเรียน โรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2
 ทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยในครั้งนี้

นายเอกราช ภูเขียว

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ

ผู้วิจัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความตามสภาพที่เป็นจริง

1. เพศ

- ☐ ชาย
☐ หญิง

2. ระดับชั้น

- ☐ มัธยมศึกษาปีที่ 1
☐ มัธยมศึกษาปีที่ 2
☐ มัธยมศึกษาปีที่ 3
☐ มัธยมศึกษาปีที่ 4
☐ มัธยมศึกษาปีที่ 5
☐ มัธยมศึกษาปีที่ 6

ตอนที่ 2 ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียน โรงเรียนภูเขียว สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความต้องการของท่าน

การจัดกิจกรรมนันทนาการ	ระดับความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการจัดดำเนินการ					
1. การกำหนดนโยบายในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมนันทนาการ					
2. การจัดโครงการเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมนันทนาการอย่างต่อเนื่อง					
3. การจัดกิจกรรมนันทนาการตามแผนการที่วางไว้ล่วงหน้า					
4. การกำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ					
5. การประชาสัมพันธ์ด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการ					
6. การจัดเวลาเพื่อให้นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ					
7. การจัดสรรงบประมาณด้านกิจกรรมนันทนาการ					
8. การจัดเตรียมพื้นที่สำหรับการทำกิจกรรมนันทนาการ					
9. การจัดสถานที่สำหรับทำกิจกรรมนันทนาการ					

แบบสอบถาม (ต่อ)

การจัดกิจกรรมนันทนาการ	ระดับความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ					
1.บุคลากรเบิกจ่ายอุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมนันทนาการ					
2.บุคลากรให้คำแนะนำในการจัดกิจกรรมนันทนาการ					
3.บุคลากรที่มีความเอาใจใส่นักเรียน					
4.บุคลากรเป็นผู้มีบุคลิกภาพดี					
5.บุคลากรดูแลด้านความปลอดภัย					
6. บุคลากรทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการ					
ด้านสถานที่อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก					
1. สถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการที่ได้มาตรฐาน					
2. สถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง					
3. สถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการในร่ม					
4. ที่นั่งสำหรับผู้นั่งชมกิจกรรมนันทนาการ					
5. แสงสว่างเพียงพอและเหมาะสมกับกิจกรรมนันทนาการ					
6. สถานที่เปลี่ยนเครื่องแต่งกายและตู้เก็บอุปกรณ์					
7. ห้องน้ำและห้องสุขามีจำนวนเพียงพอ					
8. ห้องน้ำและห้องสุขามีความสะอาด					
9. สถานที่พักผ่อนมีจำนวนเพียงพอ					
10. สถานที่พักผ่อนมีความเป็นสัดส่วน					
11. สนามกีฬาและสถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการมีจำนวนเพียงพอ					
12. อุปกรณ์ในการจัดและประกอบกิจกรรมนันทนาการมีจำนวนเพียงพอ					
13. อุปกรณ์ต่างๆมีมาตรฐานความปลอดภัย					
14. อุปกรณ์ในการทำกิจกรรมนันทนาการอยู่ในสภาพพร้อมใช้					
15.สถานที่และอุปกรณ์สำหรับปฐมพยาบาล					

แบบสอบถาม (ต่อ)

การจัดกิจกรรมนันทนาการ	ระดับความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านกิจกรรมนันทนาการ					
1. บาสเกตบอล					
2. ฟุตบอล					
3. วอลเลย์บอล					
4. ตะกร้อ					
5. เทเบิลเทนนิส					
6. กรีฑา					
7. เปตอง					
8. มวยไทย					
9. งานปั้น					
10. วาดภาพ					
11. งานประดิษฐ์					
12. สละสลึงของ					
13. ดุโทรทัศน์ – ภาพยนตร์					
14. การดนตรี					
15. การร้องเพลง					
16. แอโรบิก					
17. การแสดงคอนเสิร์ต					
18. การละคร					
19. อ่านหนังสือต่าง ๆ					
20. ท่องเที่ยวทัศนศึกษา					
21. การอยู่ค่ายพักแรม					
22. เทศกาลคริสต์มาส / ปีใหม่					
23. กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ
ของนักเรียนโรงเรียนภูเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2

1. ด้านการจัดดำเนินการ

.....

.....

.....

2.ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ

.....

.....

.....

3.ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก

.....

.....

.....

4.ด้านกิจกรรมนันทนาการ

.....

.....

.....

5. อื่นๆ

.....

.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

ภาควิทยาศาสตร์
รายنامผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

1. ชื่อ นายเทเวศร์ พิริยะพจน์ท์
ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์
สังกัด ภาควิชาพลศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. ชื่อ นายชัยโรจน์ สายพันธุ์
ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์
สังกัด ภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3. ชื่อ นายสมควร ไพร์ทอง
ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์
สังกัด ภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

4. ชื่อ นางกนกวดี ฟิ่งไพร์ทอง
ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์
สังกัด ภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

5. ชื่อ นางสาวดวงใจ ปราบุญเหลือม
ตำแหน่ง ครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
สังกัด บุคลากรกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โรงเรียนภูเขียว
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	เอกราช กู้เขียว
วันเดือนปีเกิด	วันอาทิตย์ที่ 10 กุมภาพันธ์ 2523
สถานที่เกิด	โรงพยาบาลศูนย์ขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	99/91 หมู่ที่ 8 ตำบลบางพลีใหญ่ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ 10540
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2535	ประถมศึกษาตอนปลาย จาก โรงเรียนบ้านเป่า จังหวัดชัยภูมิ
พ.ศ. 2541	มัธยมศึกษาตอนปลาย จาก โรงเรียนภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ
พ.ศ. 2547	วิทยาศาสตร์บัณฑิต (วท.บ.) สาขาวิชานันทนาการ จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2554	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วท.ม.) สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ